

NOVICIJAT

GODINA XV. BROJ 1 (14) - NOVICIJATSKA GODINA 2017./2018.

Doista vi ste, braćo, na slobodu pozvani! Samo neka ta sloboda ne bude izlikom tijelu, nego - ljubavlju služite jedni drugima.“ (Gal 5, 13).

NOVICIJAT

Godina XV. Broj 1 (14)

Novicijatska godina 2017./2018.

IMPRESSUM:

List novicijata Južnoslavenske konferencije provincijalnih ministara (JKPM)

IZDAVAČ: Novicijati JKPM

GLAVNI I ODOGOVORNI UREDNIK:

Fra Jure Jurić Šimunović

UREDNIŠTVO:

Fra Jure Jurić Šimunović
Fra Ivan Režić
Fra Stojan Damjanović

FOTOGRAFIJE:

Iz arhiva novicijata JKPM-a

NASLOVNA FOTOGRAFIJA:

Sveti Franjo (Greccio)
P. A. Martini

FOTOGRAFIJA NA OMOTU:

Novaci s odgojiteljima podno bazilike sv. Franje u Asizu.
Arhiv novicijata Humac

ADRESA UREDNIŠTVA OVOGA BROJA:

Novicijat Franjevačke provincije
Presvetoga Otkupitelja
Visovac
HR - 22324 DRINOVCI
Tel.: 00385-22/775-755
e-mail: novicijat.visovac@gmail.com

GRAFIČKO OBLIKOVANJE:

Anja Kovačić

LEKTURA:

prof. Ivana Petričević

TISAK:

Tiskara Kovačić, Omiš
Tel.: 021/862-406

NAKLADA:

800 primjeraka

SADRŽAJ:

UVODNIK

Na slobodu pozvani 4

SUSRETI

Međuprovincijski susret novaka 6

MEDITACIJE I RAZMIŠLJANJA

Ekološki duh svetog Franje Asiškog 8

Razmišljanje jednog novaka 10

Vječni zaljubljenik 11

Hod za život 12

Bog poziva 14

HODOŠČAŠĆE

Stopama sv. Franje 16

Hodočašće franjevačkih novaka u Asiz

NOVICIJAT HUMAC

Iskustvo novicijata 20

NOVICIJAT KOŠLJUN

Žetva je velika, a radnika je malo 23

NOVICIJAT LIVNO

Iz kronike 25

NOVICIJAT TRSAT

Holywin – noć po kojoj se svetci pamte 29

Holywin, berba maslina i Ulične svjetiljke (vijesti iz novicijata) 30

Novaci na pučkim misijama 32

Pred slikom Gospe Trsatske Svetе Majke Tereza i sluga Božji Ante Gabrić 34

Putnici i pridošlice 34

Novicijatsko iskustvo

Susret odgajanika i kapitul na Rogožinama 36

Pjesma jednog novaka 37

NOVICIJAT VISOVAC

Iz kronike novicijata Visovac 38

Visovac: Novi meštar novaka 45

Proslava Dana Provincije 46

Zavjetovanje i oblačenje na Visovcu 48

Pitanje 50

ADRESE NOVICIJATA Južnoslavenske konferencije provincijalnih ministara 51

Na slobodu pozvani

Poštovani čitatelji!

Pred vama je novi broj *Novicijata* 2017. / 2018. u kojem se nalaze prilozi novaka OFM s Trsata, Visovca, Humca i Livna - Gorica. Tu su kratki zapisi o novicijatima te o životu i djelovanju novaka u generaciji 2017. / 2018. Mesta u kojima se nalaze novicijati i novaci posebno su zanimljiva i povjesno prepoznatljiva za život ljudi koji obitavaju na tim prostorima, posebno život i djelovanje novaka.

Novaci su mladići razlike dobi, školske izobrazbe, prošlosti koji žele usmjeriti svoj život i svoje djelovanje na jedan *novi put* i na jedno *posebno življenje* u odnosu na

cjelokupnu stvarnost u kojoj i s kojom žive i čiji su dio i to, u ovom našem konkretnom slučaju, živjeti Evandelje na franjevački način.

Kada se kaže na franjevački način većina ljudi, koji se imalo razumiju u povijest, kulturu, posebno religioznog življenja kroz povijest, osjećaju neko olakšanje, neku blizinu, određeni ushit, mir, pomirenje, prihvaćanje. U temelju je Evandelje življeno na način sv. Franje iz Asiza.

Novaci koji su kreatori ovog broja *Novicijata*, mladići su koji žele nastaviti tu pozitivnu priču / život po Evandelju na način sv. Franje iz Asiza. Žele reći, doviknuti *svima i svemu* moguć je bolji, ljepši i istinitiji svijet.

Prvi je korak *osloboditi se sebe*, drugi je korak *osloboditi se drugih*, treći je korak *osloboditi se sadašnjosti, da bi se tako oslobođeni mogli lakše kretati prema budućnosti - sve do vječnosti*. Da bi tako oslobođeni mogli oslobađati druge. Biti slobodan od svih i svega za spas / oslobođenje svih i svega. To je sloboda ZA!

Sv. Franjo Asiški postao je *znak i simbol* slobodna čovjeka, što se pokazuje u svim njegovim ponašanjima, stavovima, odnosima. On djeluje slobodno i oslobađajuće. Toma Celano je napisao je o Franji: „*Najviše je težio za tim da bude slobodan od svega što je na svijetu, da se ni na čas ne bi okaljao kakvom prašinom, da se ne bi zamutila bistrina njegova duha.*“

Upravo današnjem svijetu potrebna je sloboda, oslobođenje da bi mogao postati *brat, sestra, mir, pomirenje svih i svega* i tako unijeti *spas i spasenje svih i svega stvorenoga*. Franjina sloboda nije bila protiv, niti od, bila je to sloboda, kako rekoso za. Oslobiti sebe i oslobiti se onoga od čega je bio zarobljen.

Današnji čovjek nije slobodan, što je još opasnije, on je sve svoje ovisnosti proglašio kao znakove slobode i našao se u *kavezu svoje slobode* radi čega dolazi do ugroženosti svekolike stvarnosti pa i same njegove biološke opstojnosti. Tako smo postali *zarobljenici slobode*. Sloboda koju prakticira današnji čovjek ulijeva strah i bojazan. Ukratko, našli smo se izgubljeni u toj našoj *slobodi*.

Sv. Franjo, temeljeći se na Evandelju, krenuo je u svijet kao *novi čovjek*, onog trenutka kada se oslobođio svijeta. Od tog trenutka on se sprijateljio sa svijetom, sa svim stvorenim. Postao je sluga svima i svemu: „*Doista vi*

ste, braćo, na slobodu pozvani! Samo neka ta sloboda ne bude izlikom tijelu, nego - ljubavlju služite jedni drugima.“ (Gal 5, 13). Ta sloboda činila ga je već sudionikom one buduće, konačne slobode kada će Bog biti sve u svemu. Celano piše: „*Sve je stvorove nazivao braćom i sestrama i na izvrstan, drugim nepoznat način pronicao je tajne stvorova oštrinom srca kao onaj koji je već unišao u slobodu slave sinova Božjih.*“

Čovjek može biti slobodan samo onoliko koliko živi svoj odnos s Bogom. Sv. Franjo u tome nam je *primjer, izazov, putokaz*, kako se sloboda živi kao oslobođenje, a ne robovanje, kako je živi svijet. Sloboda / istina svijeta i sloboda / istina na koju nas je Krist pozvao nisu iste / jednake. Krist nam to jasno kaže: „*Ne molim te da ih uzmeš sa svijeta, nego da ih očuvaš od Zloga. Oni nisu od svijeta kao što ni ja nisam od svijeta. Posveti ih u istini: tvoja je riječ istina. Kao što ti mene posla u svijet tako i ja poslah njih u svijet. I za njih posvećujem samog sebe da i oni budu posvećeni u istini.*“ (Iv 17, 15-19).

Dakle, u svijetu živjeti / promicati slobodu / istinu za koju nas je Krist posvetio / pozvao, znači prije svega i iznad svega *prepustiti se, predati se njegovoj Riječi* = „*Riječ je tijelom postala i nastanila se među nama*“ = *Isus*. (usp. Iv 1, 1-17).

Sv. Franjo je krenuo na tu avanturu i nije se prevario/pokajao. Postao je, ostao i danas je izazov svima koji žele živjeti, navještaći slobodu, istinu o čovjeku, koji žele biti mladi duhom i življenjem, koji žele biti izazov na promjenu za *bolji, istinitiji i ljepši svijet u njegovoj cjelovitosti i raznolikosti*.

Mir i dobro svima i svemu stvorenju!

fra Jure Jurić Šimunović

Međuprovincijski susret novaka

Međuprovincijski susret novaka Južnoslavenske konferencije Reda manje braće održan je u Međugorju od 25. do 28. rujna 2018. Na susretu je bilo 25 novaka sa svojim odgojiteljima. Sudjelovali su novicijati: Hrvatske franjevačke provincije sv. Ćirila i Metoda (Trsat), Franjevačke provincije Presvetoga Otkupitelja (Visovac), Franjevačke provincije Bosne Srebrenе (Livno-Gorica) i Hercegovačke franjevačke provincije Uznesenja BDM (Humac) koji je bio organizator i domaćin susreta. Susret je započeo molitvenim programom u crkvi sv. Jakova u Međugorju. Nakon svete mise i večere s bratstvom nastavili smo u kući boravka s predstavljanjem novicijata,

molitvom Večernje i Povečerja. Drugi je dan bio predviđen za obilazak samostana. Nakon molitve Jutarnje uputili smo se prema Širokom Brijegu gdje su nas dočekali župnik fra Stipe Biško i fra Vendelin Karačić koji su nas proveli kroz crkvu i samostan predstavivši njihovu povijest i važnost za širokobriješki kraj. Nakon Širokoga Brijega krenuli smo prema Mostaru gdje nas je kroz samostan i crkvu proveo fra Ante Marić. Posjetili smo mostarski zvonik mira i studentski dom u izgradnji. Nakon Mostara uputili smo se u naš samostan na Humcu gdje se nalazi novicijat. Na Humcu nas je dočekao gvardijan samostana fra Dario Dodig i fra Stipan Klarić, domeistar, koji su nam u kratkim crtama

ispričali o povijesti samostana. Razgledali smo staru i novu crkvu, samostan, muzej te galeriju *Majka*. Prošli smo kroz prostorije novicijata, a u dvorištu novicijata imali smo molitvu Večernje. U 18 sati slavili smo svetu misu koju je predslavio naš domeistar fra Stipan Klarić uz koncelebraciju ostalih odgojitelja. Nakon mise i večere s bratstvom na Humcu uputili smo se u kuću boravka na bratsko druženje. Sljedeći dan proveli smo u Međugorju. Otišli smo na Brdo ukazanja uz molitvu krunice te posjetili Majčino selo gdje nas je dočekao fra Dragan Ružić koji nam je predstavio rad ustanove. Posjetili smo zajednicu *Milosrdni Otac* u sklopu Majčina sela gdje su nam dvojica članova svjedočili svoj osobni put i opisali rad zajednice. U 17 sati okupili smo se kod kipa Uskrsloga Krista gdje smo izmolili Večernju, a nakon

toga se pridružili molitvenom programu gdje smo svojim pjevanjem uzveličali misno slavlje. Zadnji dan našega susreta otišli smo u Masnu Luku. Tu smo slavili svetu misu koju je predslavio otac provincial fra Miljenko Šteko koji nam je u svojoj propovijedi govorio o kušnjama i milostima u redovničkom životu. Posjetili smo i naš samostan u Tomislavgradu u kojem su nas dočekali župnik fra Slaven Brekalo i gvardijan fra Sretan Ćurčić te nam je na prikidan i vrlo zanimljiv način pokazao samostan, crkvu i muzej. U Tomislavgradu smo se pozdravili i oprostili do našega sljedećeg susreta, putovanja u Asiz i franjevačkih mjestu. Radosni zbog ovoga susreta i međusobna upoznavanja, zahvaljujemo dragome Bogu koji nas je pozvao i darovao nam braću! Mir i dobro!

fra Ante Mitar, Humac

Ekološki duh svetog Franje Asiškog

„Sinovi ljudski blagosliviljajte Gospoda; hvalite i uzvisujte Ga dovijeka! (...) Sve sluge Gospodnje blagosliviljajte Gospoda, hvalite i uzvisujte Ga dovijeka!“ (Dn 3, 82. 84).

Sveti Franjo Asiški, ljudski sin i sluga Gospodnjeg, svim je svojim umom i dušom hvalio Gospodina, do te mjere daje Gospodnje tragove video čaki u stovrenom svjetu oko sebe. Nije bez razloga, godine 1979. sv. Ivan Pavao II., proglašio upravo ovoga slугу Božjega Svetcem zaštitnikom ekologije kao znanosti o okolišu, ali i svega što je vezano uz pitanje ekologije.

Franjina otvorenost ili zainteresiranost za prirodu nastala je tijekom njegovih kontemplativnih doživljaja koji su izvirali iz meditacija po šumama i spiljama van naručenog grada Asiza. Ljubav prema prirodi kod ovoga Božjega zanesenjaka bila je cijelovita i nije bila usmjerena samo prema organskim,

živućim formama života. U svojoj Pjesmi Stvorova, u kojoj na poseban način veliča Stvoritelja koji se krije u svojim stvorenjima, možemo pročitati i retke posvećene bratu ognju kojega moli za mrvicu topline kako bi se ugrijao u hladnim planinskim noćima.

Toliko je zaljubljen u prirodu da ju naziva Božjom knjigom preko koje Bog cijelovito, snažno, brižno i s ljubavlju komunicira sa svima nama. Priroda je Božji način govora upućen svima bez razlike. Priroda je znak, odnosno otajstvo Božje promisli.

Franju s razlogom možemo nazvati mistikom koji je u prirodi proniknuo do Tajne, Tvorca neba i zemlje. Franjo prirodu kontemplira, meditira. Ona je za njega način molitve zahvalnice. Nekoliko puta upadao je u zanose promatrajući stvoreni svijet i na taj način sjedinjavao se s Bogom. Toliko je zadivljen Božjom prisutnošću u stvorenjima da se usudio kazati kako smo svi djelo jednoga Stvoritelja, ništa ne prijeći da ono cvijeće u polju, pticu u zraku nazovemo bratom ili sestrom jer imamo istoga Oca.

U mnogim prigodama Franjo je pokazao svoju osjetljivost za prirodu, za stvorenje. On pokazuje osjećaje i prema nižim formama života pa preko njih dolazi i do pohvale Stvoritelju u svemu što se nalazi i na nebu i na zemlji. Sve postojeće nam je i brat i sestra jer u sebi sadrži genetski kod istoga Tvorca - Oca na nebesima. Upravo u ovim riječima možemo primjetiti kako Franjo ima probuđen osjećaj za ekološku svijest. Iz spoznaje da je sve stvorio jedan Uzrok treba nam biti poticaj da se prema svemu odnosimo odgovorno.

Franjo nije iskazivao brigu samo za biljke koje su služile za hranu, nego i za one divlje. Celano spominje kako je Franjo od braće zahtijevao da u zajedničkom vrtu ostave i jedan neobradivi dio na kojem će niknuti i divlja trava (korov), divlje cvijeće i biljke. Ono također u sebi slavi Stvoritelja. Također je zabranio i cijepanje drveća jer je želio da ono doneše plodove i sljedeće sezone. U svojoj brizi za stvorenje išao je toliko daleko da je u nekim trenutcima znao propovijedati cvijeću, kukuruzima, trsovima vinove loze, ... Spoznao je kako mu se poslanje sastoji u propovijedanju cjelokupnom stvorenju, a ne u konteplativnoj molitvi i samotničkom, pustinjskom načinu života. Biljke i životinje treba propovijedanjem potaknuti na molitvu Bogu da ih nastavi hranići i brinuti se o njima, a oni će mu za uzvrat služiti svojom ljepotom, životom kojim će pokazivati ljepotu Stvoritelja. Stvoreni svijet ga toliko asocira na Boga, do te mjere da su ga čak i grančice živice podsjećale na križ Kristov.

Toma Celano nam svjedoči kako je Franjo po cesti skupljao čak i crviće i stavljao ih pored puta kako ih netko ne bi pregazio. Na ovaj čin potaknuo ga je Psalam 22, i šesti redak: „Ja sam crv, a ne čovjek!“ Franjo je ovo kristološki protumačio i zapravo kad bi netko slučajno zgazio crva, zgazio bi u njemu Krista patnika jer se na Njega odnosi navedeni redak. Franjo je na ovaj način podignuo dostojanstvo i onih najmanjih stvorenja u prirodi, ono im je darovano od Boga. U njima se također krije tračak Božjeg svjetla.

Svetome Franji možemo zahvaliti na tome što jer uspio pronaći ključ s kojim možemo otključati vrata divljenja Bogu preko svega stvorenoga. Sve što je stvorenje, malo ili veliko, ima svoju vrijednost jer je djelo Božje. Svojim zaključkom da smo svi dio jedne velike obitelji Božje, želi nam poručiti kako prema svemu

što je stvoreno treba okrenuti svoje srce. Svaka stvar je lijepa jer u sebi otkriva sjenu Najljepšega. Na poseban način danas smo pozvani na zauzimanje Franjinog stava prema ekologiji. Danas mnogi zaboravljaju kako nam je Zemlja majka, a ne mačeha, ona nas uzdržava i nama upravlja, a ne mi njom. Obiteljsko je nasilje ako se prema majci loše ponašamo. Ljudi se danas postavljaju kao gospodari svega. Ako gospodarimo bez ljubavi nad stvorenim, djelu jednoga Stvoritelja, osirmašujemo sebe jer upropastavamo svoju hraniteljicu Zemlju i hranitelja Oca Nebeskoga.

Priznamo li Božju opstojnost u svemu stvorenome uči ćemo s Njim u jedan sklad koji se povezuje s neraskidivom brigom za prirodu. Cijelovita ekologija iziskuje otvorenost prema čovjekovoj biti. Trebamo priznati zavisnost o Drugome. Gledati franjevačkim očima svijet mnogo je više od intelektualnog razumijevanja ili ekološke računice, jer te oči kriju jednostavnost i poniznost, a Bog se pokazuje u jednostavnosti i poniznosti, a ne u doumljavanjima i materijalizmu. U vezivanju sa svime stvorenim, umjerenost i briga doći će sami od sebe. Franjo je u svojoj povezanosti sa stvorenim svijetom učinio jedno odricanje. Odrekao se gledanja na stvarnost kao predmeta isključivo za korištenje i vladanje. Priroda je divna Božja knjiga koju svatko može čitati jer kroz nju Bog govori. Božji odraz u prirodi i u svemu stvorenome u srcu nam može samo zaiskriti želju za hvalom Gospodina. Kao što se ta želja javila u svetoga Franje, tako bi trebalo i kod nas. I sve što učinimo prirodi, malom ili velikom djeliču tog Božjega mozaika, učinili smo Njemu jer i ono evandeosko „što učiniste jednome od ovih najmanjih, meni učiniste“ može se primijeniti na sve živuće, sve stvorenje ovdje na zemlji, ali i na nebesima.

Josip Jurić Šolto, Visovac

Razmišljanje jednog novaka

UEvangelju po Marku pronalazimo izvještaj gdje učenici počinju sumnjati u Isusovu moć, iako im je nekoliko puta dokazao da se ne trebaju bojati ničega sve dok su s Njim i da Mu bez ikakve sumnje mogu povjeriti svoj život. Iako su često prisustvovali njegovim čudima, njihova ljudskost dolazi ipak ispred toga, bolje rečeno njihov razum prevladava vjeru. Iako su mu vjerni, strah prevladava. Boje se biti gladni, boje se biti žedni, boje se patiti. Koliko se puta vidim na njihovom mjestu kada počinim nešto slično? Svi smo mi ljudi i doista često naš razum prevlada pa izgubimo vjeru, možda samo na sekundu ili dvije, ali je izgubimo. Koliko smo puta bili u strahu dok se nalazimo u nekoj od tzv. bezizlaznih situacija pa smo upotrijebili jednu od čestih rečenica: „Bože pomozi mi!“ ili „Zašto meni Bože? Zar ne znaš da me to boli? Zašto misliš da ja to mogu?“

Mi, franjevci, budući svećenici, zasigurno smo se barem jednom zapitali: „Zašto si Bože baš mene odabrao? Što ako nisam dovoljno dobar za to? Znaš da ima toliko boljih osoba, ali Ti si mene pozvao, ZAŠTO?“ Nismo li mi ti njegovi učenici koji se boje patiti za Njega? Iako je On tu i ne ispušta nas iz vida, držeći nas brižno na svome dlanu, upisane kao njegovu djecu, podiže nas pri svakom padu, nosi nas na svojim izmučenim leđima, koja su podnijela tolike udarce bičeva i toliko težak križ za nas i naše spasenje. Bez posrtaja, mi uvjek pronađemo onaj nebitni razlog za strah i gubitak vjere! „Zašto ste zamišljeni što kruha nemate? Zar još ne shvaćate i ne razumijete? Zar vam je srce stvrđnuto? Oči imate, a ne vidite; uši imate, a ne čujete?“ Isus postavlja pitanje i ne samo onim učenicima koji su se našli u tom trenutku s Njim, nego svima nama, njegovim učenicima koji se zapitaju:

„Zašto?“ Zar se ne sjećamo onog velikog broja situacija kada nas je On izvukao iz, našim očima gledano, bezizlaznih situacija? Onda kada smo pomislili da je kraj, i da ne postoji ono svjetlo na kraju tunela. Onda kada smo rekli da tu nema izlaza. Ne bojmo se otvoriti i posvetiti se u potpunosti našem Spasitelju, jer dok smo s Njim, zasigurno nećemo biti ni gladni ni žedni, vjerujući u Njegovu moć! Kroz korizmu smo imali dovoljno vremena razmišljati o životnoj korizmi koja je nama kao vjernicima potrebna kako bismo živjeli ono u što vjerujemo i na što smo pozvani. Kakve koristi ako oduzmem nešto od sebe i budem pohlepniji za nečim drugim, pritom ne misleći da je moje odricanje svrha davanja sebe cijelog Isusu i davanje onoga što imam drugima. Odrecimo se naše nevjere prema njemu i vratimo mu jedan mali dio onoga što je On nama dao. On nam je dao život pa mi njemu predajmo svoj, u njegov sigurni zagrljav stavimo svega sebe gdje sigurno nećemo biti nezaštićeni i gladni i žedni. Otvorimo oči da

vidimo, uši da čujemo i omekšajmo naša srca jer On kuca, a na nama je da otvorimo. Kada ga jednom otvorimo, zrake sunca i svjetlosti će nas pročistiti od briga ta na kraju krajeva jedino s Njim smo bezbrižni i sretni. Svakome od nas vjernika, katolika, potreban je trenutak slobode da bismo shvatili koliko smo zapravo zarobljeni mnogočime. Slobodnom voljom odlučujemo što ćemo i kako ćemo to isto uraditi, no problemi nastaju kada ne mislimo na one posljedice koje ta stvar može učiniti. Sa svakom obvezom dolazi i velika odgovornost, ona koja nas treba pogurati naprijed ili ako je potrebno povući natrag kako bismo bili sigurni. Bog oprašta i voli, a to je naš posao ovdje na Zemlji. On je taj koji izbavlja, ali ako mi kao njegovo stado ne pomognemo drugome, zar smo zaslužili Njegovu pomoć? Predati se Njemu, tako lako i tako teško, ali također najsigurnije te najpotrebnije kako bismo ostvarili naš životni poziv i smisao Njegovih boli za nas grijesnike.

fra Tony Josip Barać, Visovac

Vječni zaljubljenik

Čitajući djelo *Vječni zaljubljenik* Yvesa Ivondiesa, uranjam u duboka razmišljanja o tom siromašku koji ostavlja sve zbog Gospodina, što je zasigurno nekome nezamislivo i u jednu ruku bolesno. Sveti Franje Asiškom i samog me tjera na razmišljanje o sljedećem pitanju: „Što to Gospodin traži od mene, kao franjevca?“. Iako još ne poznajući svoj odnos s Bogom i prema Bogu u potpunosti, upuštajući i prepuštajući se mislima o našem serafskom ocu, otkrivam jednostavnost toliko komplikiranih i složenih

pitanja i zagonetki. Odgovori na naša pitanja duboko su urezani u naša srca te se otkrivaju jednostavnim puštanjem Gospodina da svojom ljubavlju obasja ista, baš poput svetog Franje. Iako siromašak, puštajući Bogu da ga dodirne i da djeluje kroz njega, čini djela koja ostaju zapamćena za sva vremena. I kao što Yves navodi u djelu, odlazi u svoju nepoznatu avanturu za što je, po njemu, potrebno ispuniti dva uvjeta: „Treba se odvojiti, presjeći najnježnije niti osjećaja, odijeliti se od svakoga pa i najdražeg srca. To je prvi uvjet za velike avanture... „Zatim drugo, treba

krenuti u nepoznato. Do Obećane zemlje se stiže samo kroz nepreglednu pustinju. Pritom treba ludo vjerovati u Tamni oblak, koji će u noćima sumnji, u danima užasa, biti jedina orientacijska točka u smjeru kretanja. Takav je Božji postupak i on ga već na Franju primjenjuje.“ Je li moguće nekom malom čovjeku ostvariti ova dva uvjeta za sretnu avanturu? Franjo, kao mali čovjek dokazuje ne samo da je moguće nego da je i potrebno ukoliko želimo vršiti volju Očeva. Što me vodi do sljedećeg pitanja: „Što ako posustanem te izgubim vjeru na trenutak?“ No, čitajući dalje knjigu, baš kada mislim da je to sve što mogu izvući iz ovog djela, jer mi ne ostaje još puno teksta za pročitati, tek nekoliko stranica,

nailazim na sljedeći odlomak: „Postoje časovi kad vjera naglo utrne, kad se ugasi sunce i nastane duhovna noć. Spas je u tome da mislimo kako sunce nije utrnulo nego zašlo, otišlo drugima da bi se ujutro opet k nama vratilo. Noć se svladava samo vjerom u jutro. Za ljudе misli i vjere ostaje samo tajna: kako je moguće ne vjerovati, a živjeti?“ Franjo pronalazi vjeru u malim detaljima koje ga čine velikim te nam otkriva koliko je zapravo lako živjeti po Božju, samo ako to uistinu želimo te u najtamnjim situacijama, kada pomislimo da je sve gotovo, pronađemo onu malu svjetlu točku, koja će zasigurno prerasti u veliko svjetlo koje nas vodi k Bogu i njegovoj vječnoj sreći i ljubavi.

fra Tony Josip Barać, Visovac

Hod za život

Dana 19. svibnja 2018., po prvi put u gradu Rijeci održao se *Hod za život*. Istovremeno je manifestacija bila i u Zagrebu, po treći put i u Splitu, po drugi put. Hod za život je događaj nadahnut američkom manifestacijom *March for Life* koja se organizira od 1974. godine pri čemu milijun ljudi hoda za život, protestirajući pred Bijelom kućom protiv čedomorstva u Sjedinjenim Američkim Državama nakon što je na prijevaru i zbog lažnog i izmišljenog slučaja Roe vs. Wade legalizirano čedomorstvo. Izmisli priču o silovanju nakon seksualne revolucije, reci da to krši pravo na privatnost u vrijeme kada se Amerikanci boje komunizma, napravi javni pritisak i to je recept za ubijanje 50 milijuna Amerikanaca narednih četrdesetak godina i „idemo dalje za iste pare“. Eh da, novac, to je velika industrija, proizvođači hrane i kozmetike

hrle u klinike za abortus po svoje dragocjene dijelove bubrega, mozga ili jetre. A i farmaceuti zarađuju, prodaja kontracepcije ide ruku pod ruku s klaonicama nerođenih.

No, vratimo se Hrvatskoj. U Hrvatskoj je abortus legalan od nastanka države jer smo naslijedili zakon iz 1978. Odmah po nastanku RH, došao je upit na Ustavni sud je li taj zakon protuustavan jer po Ustavu RH svaki život je važan i treba ga štititi. Ustavni sud šuti o tome do danas, tema pobačaja postaje aktualna jer je sve veća borba za moralne vrijednosti naše kulture koje napada trenutna ideologija. Tako je u Rijeci po prvi puta organiziran *Hod za život* kako bi se o toj temi osvijestilo društvo i pokazalo političarima i svijetu koliko ima ljudi koji se protive destrukciji obitelji i čedomorstvu. U samostanu smo se rado

odazvali toj manifestaciji te se nas sedam novaka uz pratnju vicemagistra fra Ljube Sesara i fra Marijana Glamočaka iz Rovinja uputilo prema Korzu. Veselje je počelo puno prije, obitelji s djecom i s balonima posvuda. Kako su došli ljudi iz cijele okolice Rijeke, s Kvarnera, otoka i Istre nisu znali odakle se točno kreće pa su nas najlakše uočili i „di ćeš bolje“ nego kad vidiš franjevca, odmah znaš da je „naš“. Nažalost, ni mi nismo znali pa smo nekako kolektivno išli i našli točku polaska. Kažem „naš“ jer se u isto vrijeme održavao tjedan solidarnosti na kojem su sudjelovali tolerantni i blagonakloni prema sodomiji, čedomorstvu i ostalim izopačenjima pa da ne bi slučajno naišao na neke neugodnosti, a njihova povorka je kretala iz istog mjesta odakle i „naša“.

Rijeka je zanimljiv grad, mješavina katoličke kulture u tragovima i komunizma, šutljiva i po meni blago nezainteresirana većina te glasna i politički podržana manjina. Bilo je pitanje koliko će se ljudi okupiti u Rijeci. Bilo je sigurno da neće kao u Zagrebu ili Splitu, ali za prvi put

i oko tisuću petsto ljudi solidan je broj. Pjevalo se, plesalo, veselilo, svjedočilo. Primjetio sam poznata lica trećoredaca, klerika, časnih sestara, salezijanske mladeži, Frame i ostalih aktivnijih katolika u Rijeci. Dobra prigoda da se malo izađe iz stroge klauzure novicijata i ode malo u grad i popriča s ljudima.

Sve je dobro prošlo osim jednog malog incidenta kada je desetak ljudi i dva predstavnika *Canis lupus familiaris* (među narodom više poznat kao ker, cucak, džukela, čuko ili pas) stalo na put povorci pa kombi, koji je služio kao bina, nije mogao proći. Sve se riješilo za 10-ak minuta kada je specijalna policija strpala delikvente u „maricu“ te je kombi došao i zabava za narod se nastavila. Mi smo se ubrzano nakon toga vratili u samostan na ručak, a po dojavama od drugih saznao sam da se ples i pjesma nastavila sljedećih sat - dva.

fra Vedran Barbarić, Trsat

Bog poziva

Bog u svojem naumu ima spasiti svijet od zla i od grijeha. Samim tim što je Bog i što je svemoguć, On bi to mogao učiniti sam od sebe, ali bi onda bio tek jedan superheroj koji je različit i od svijeta i od čovjeka koji je nemoćan sam sebe spasiti. On je postao čovjekom i toga istoga čovjeka želi uključiti kao pomoćnika, suradnika u svojoj misiji spašavanja. Isus bira učenike, svoje suradnike, u sijanju sjemena radosne vijesti.

Bog u svojem odabiru koristi tek slučajne susrete, događaje kako bi nekoga učinio svojim radnikom. Filip i Natanael sigurno nisu niti slutili da će im tek jedan jedini susret s Rabijem, Učiteljem iz Galileje biti životna prekretnica - kako njima tako i njihovim obiteljima. Sveti Ivan piše u svojem evanđelju: „Isus naumi poći u Galileju i nađe Filipa.“

Nema tu mnogo razgovora, nagovaranja, On mu jednostavno, ali izravno kaže: „Podi za mnom!“ To bi značilo: Filipe došao je trenutak, dan tvoga susreta sa živim Bogom za kojim si možda toliko žudio, sad je vrijeme da prekineš sa svojom uobičajenom svakodnevnicom i da iskusиш nešto novo. A to novo jest život sa Mnom, Božjim Sinom i s Mojom porukom spasenja.

Božji poziv je tako jednostavan i spontan. On je pozvao Mariju kad je bila zauzeta svojim poslovima, pozvao je Mateja/ Levija dok je u carinarnici brojao novac, Petra i Andriju dok su izvlačili mreže. Filip poput ostalih nije odgađao, nije se htio obazirati natrag prema svojoj obitelji, priateljima. Sve to sad ima u Isusu Kristu. Prihvaća ponudu. Filip je u Isusu već na prvi pogled prepoznao ispunjenje svega onoga što je pisao Mojsije i što su govorili proroci.

Bog ne mora izravno pozvati neku osobu. Koristi se i drugim ljudima koji će svjedočiti i

oduševiti nekoga za hod za Kristom. Isus je, da bi pozvao Natanaela, iskoristio Filipa. Filip je Natanaelu posvjedočio svoje iskustvo susreta sa živim Bogom. Već tu je posvjedočio tko je Krist. On je Božji Sin. Važno je također i to da je Isus još prije nego mu je došao Filip već video Natanaela, Isusov pogled je već ostao na njemu. U trenutku kad ga je video, Natanael je bio pod smokvom. Tu se nešto dogodilo, ali nešto što je Isusa toliko impresioniralo da mu je rekao kako je on istinski Izraelac u kojem nema prijevare.

Možemo samo nagađati što je Natanael radio pod stablom smokve, a da se Isusa dojmilo. Možda je bio osamljen, odbačen, možda je činio neko dobro djelo ili je možda molio. No, Isusa nije sigurno impresionirala Natanaelova vanjska gesta, više ono Natanelovo unutarnje stanje koje se ljudskim očima skrivalo, ali Bogu ne. Da je bilo što činio, to je imalo odjeka u njegovome srcu. Sve što je radio, radio je iz uvjerenja i sa srcem. Kaže Gospodin na jednome mjestu: „milosrđe mi je milo, a ne žrtva!“. Bogu zapravo nije važna kvantiteta nego kvaliteta svih naših čina. Važan mu je stav našeg srca i po tome stavu prepoznaje je li ono otvoreno ili zatvoreno za Njega.

Što mi kao redovnički i svećenički kandidati možemo naučiti iz ovoga događaja? Važno je znati kako je i naš poziv, ukoliko je poziv, dio Božjeg nauma, plana. On nas je naumio pozvati još prije nego smo mi postali, na ovaj život. Lijepo to kaže prorok Jeremija: „Prije nego što te oblikovah u majčinoj utrobi, ja te znadoh; prije nego što iz krila majčina izađe, ja te posvetih, za proroka svim narodima postavih te!“ (Jer 1,5) I prije nego smo osjetili poziv, Njegovo oko ostalo je na nama. A poziv smo osjetili u trenutku kad je On učinio taj trenutak milosnim za odaziv.

Pozvani smo biti svjedoci Božji poput Filipa. Kao što je on posvjedočio Natanaelu svoje iskustvo traganja i konačnog pronalaska Isusa, tako i mi drugima trebamo svjedočiti. „Bit ćete mi svjedoci!“ To nije tek fraza, to je postulat po kojem trebamo djelovati. Svjedok može biti samo onaj tko je pouzdan i istinit. U svojem poslanju treba jačati svjedočansku komponentu. Sve iskustvo Boga ne smijem držati za sebe nego ga trebam ne dati nego darovati drugima jer to iskustvo je milosni dar koji nam je upravo Bog iz svoje ljubavi darovao.

Trebamo biti Božji otisak ovdje u svijetu jer redovnik i svećenik je poput Ivana Krstitelja, onaj čovjek koji ljudе priprema na Božji dolazak. Već prvi pogled na nas, na naš redovnički habit, ne samo jednog vjernika, nego i onih koji su daleko od vjere treba voditi do spoznaje: „Da kršćanstvo i Isus Krist još uvijek su živi, u životima ovih ljudi koji su

se posvetili Bogu!“ Da onome koji je prema njemu zao ne pruži otpor ni riječju ni srcem. Sačuvajmo svoju autentičnost. Isus je rekao Natanelu: „Evo istinskog Izraelca u kojem nema prijevare!“

Važno je ovo istinsko i nema prijevare. Ne smije se dogoditi raskorak, ponor između naših djela čina i stava s kojim činimo ta djela. Tada dolazi opasnost gubljenja autentičnosti ovoga poziva. Ljudi će to vrlo lako prepoznati. I stvarno nije važno koliko molimo, postimo, dobrih djela činimo, važno je kako i s kojim osjećajem u srcu to činimo. Dakle, kvaliteta, a ne kvantiteta. Bog sve vidi pa čak i naše srce. Stav našeg srca čovjeku možemo sakriti, ali Bogu sigurno ne. Molimo Boga da nam uvijek podsvijesti svoju trajnu prisutnosti u našim životima. On je i sad tu, gleda nas. Naši postupci, djela, sigurno bi bila kvalitetnija da ih činimo sa svješću da je On uvijek tu.

Josip Jurić Šolto, Visovac

Stopama sv. Franje

Hodočašće franjevačkih novaka u Asiz
Trsat – Asiz – Padova, 7. – 14. travnja 2018.

Prošlo je nešto više od pola godine života u novicijatu. Obogativši se pričama iz života sv. Franje, došlo je i vrijeme da se novaci JKPM-a obogate i nečim konkretnijim – putom u sam Asiz, putom k izvorima franjevaštva. Meštar novaka Hercegovačke franjevačke provincije Uznesenja BDM fra Stanko Mabić organizirao je ovogodišnje hodočašće franjevačkih novaka JKPM u Asiz od 8. travnja do 13. travnja 2018. godine. Ujutro 7. travnja prema Visovcu zaputili su se novaci Hercegovačke franjevačke provincije Uznesenja BDM i novaci Bosne Srebrenе, a tamo su ih dočekali novaci provincije Presvetoga Otkupitelja. Zajedno su se, nakon ručka i obilaska samostana i novicijata na Visovcu, sa svojim meštom zaputili prema Trsatu. Na Trsatu su ih čekali novaci provincije sv. Ćirila i Metoda. Nakon večere domaćini su ih proveli kroz svetište Gospe Trsatske, a večer su nastavili u druženju do 22 sata kada je počeo noćni mir. Svanulo je jutro polaska u Asiz. Svi su uzbudjeni ustali u 4:30 da bi nešto pojeli, spremili stvari u bus i konačno u 5:30 krenuli prema Asizu.

U Asiz smo stigli u poslijepodnevnim satima i sastali smo se s novacima i meštom albanske kustodije. Svi zajedno smo se smjestili u hotel Casa Leonori. Nakon što smo se smjestili, uputili smo se prema crkvi i samostanu sv. Damjana. Prvo smo razgledali samostan i crkvu, a nakon toga smo slavili svetu misu, koju je predslavio meštar novaka albanske kustodije fra Marko Ešegović. Nakon svete mise uputili smo se prema mjestu boravka na večeru, a nakon nje molili smo Večernju na talijanskom jeziku u bazilici Marije Anđeoske u Porcijunkuli.

Drugi dan boravka bio je kišovit. U cijeloj Umbriji pa i šire padala je kiša, ali to nas nije spriječilo da se uputimo u Rijetsku dolinu, gdje se nalaze Greccio, Fonte Colombo i La Foresta. Na putu u autobusu slušali smo iscrpna predavanja o ovim značajnim mjestima za Red manje braće. Predavanja su nam taj dan izlagali novaci provincije sv. Ćirila i Metoda. Slavili smo božićnu svetu misu u Grecciu, a svetu misu je predslavio trsatski meštar fra Tomislav Faletar. Nakon svete mise razgledali smo samostan i izložbu jaslica iz cijelog

svijeta. Iz Greccia uputili smo se u Fonte Colombo, u tzv. *franjevački Sinaj*. Na mjestu gdje se nalazi samostan sv. Bernardina, sv. Franjo je u tzv. *Svetoj špilji*, napisao Pravilo za Red manje braće. Nakon Fonte Colomba posjetili smo La Forestu. U La Foresti se nalazi zajednica za ovisnike Mondo X i tu nam je svoje svjedočanstvo iznio pripadnik te zajednice. Nakon obilaska samostana uputili smo se prema Asizu. Po povratku smo svratili u svetište Rivotorto – mjesto gdje je boravio sv. Franjo s prvom braćom.

Trećega dana, ujutro, slavili smo svetu misu u majci crkvi franjevačkoga reda, u maloj crkvi Gospe od Andjela, koja je smještena ispod kupole velike bazilike. Svetu misu je predslavio fra Stanko Mabić. Nakon svete mise obišli smo svetište i imali smo priliku za osobnu molitvu. Toga dana posjetili smo eremitorij Carceri, koji se nalazi na planini Monte Subasio ponad Asiza. Pješice smo se s planine spustili do crkve sv. Damjana, gdje smo bili na klanjanju. Sljedeći dan bio je isključivo rezerviran za obilazak staroga grada Asiza. Ujutro smo slavili svetu misu u kripti bazilike sv. Franje, gdje se nalazi njegov grob. Misu je predslavio fra Ljubo Sesar. Tu smo svi zajedno otpjevali Pjesmu stvorova, koju je spjevao sam sv. Franjo. Nakon svete mise

krenuli smo u obilazak znamenitosti Asiza kao što su Sacro Convento, bazilika sv. Franje, katedrala sv. Rufina, Chiesa Nuova, bazilika sv. Klare i mnoge druge znamenitosti. O svim ovim mjestima govorio nam je i pričao meštar novaka provincije Presvetoga Otkupitelja fra Ivan Režić. Taj dan imali smo sami priliku obići grad, šetati i osobno se pomoliti.

Sutradan smo napustili Asiz i stigli smo na hladnu i kišovitu La Vernu. Po dolasku u samostan na La Verni slavili smo svetu misu, koju je predslavio maštar Bosne Srebrenе fra Marinko Baotić. Zajedno s fratrima i novacima samostana na La Verni sudjelovali smo u molitvi časoslova i u procesiji, koja je išla iz bazilike Marijina Uznesenja do kapele Stigmate. Navečer smo se družili uz pjesmu, razgovore, smijeh i šale. Posljednji dan slavili smo svetu misu u kapeli Stigmata, koju je predslavio fra Ivan Režić.

Napustivši La Vernu uputili smo se u Padovu. Tu smo obišli ogromnu baziliku sv. Ante Padovanskoga i svetište sv. Leopolda Bogdana Mandića. Nakon obilaska tih dvaju svetišta krenuli smo prema Trsatu, gdje smo prenoćili. Ujutro, nakon svete mise i nakon doručka oprostili smo se jedni od drugih, te je svatko krenuo svojoj kući.

Ovo se putovanje utisnulo duboko u svakoga od nas. Kada bi nas pitali gdje nam je bilo najljepše, teško bi bilo dati odgovor. U svakom mjestu u kojem smo bili doživljavali bismo nešto potpuno novo i neobično i stoga je teško uspoređivati. Vjerujem da je svatko na nekom mjestu osjetio Božju milost. Ovo putovanje sigurno nagna svakoga franjevca na razmišljanje o svome pozivu, dadne neki čudesan zanos, a ta mjesta, opečaćena Franjinim životom i uronjena u Božju milost, svakome daju odgovor na pitanje kako slijediti Krista na način kojim Ga je slijedio sv. Franjo.

fra Željko Tomić, Humac

Iskustvo novicijata

Iskustvo je neotuđiva sastavnica čovjeka. Ono je plod vremena i života, biljež ljudske egzistencije. Najistinska i najvjerodostojnija potvrda „življenja“ života, iz koga je iscrpljena sva sočnost, jest iskustvo. Zato je život potrebno iskusiti u cjelokupnosti, a ne u pojedinim dijelovima jer „neistražen život, nije vrijedan življenja“. Životno iskustvo je korisno ako zahvaća cjelovita čovjeka i goni ga van svake površnosti, a napose duhovne. Iskustvo često ište promjenu kao potvrdu doživljenosti, a nerijetko ta promjena bude i znak. Habit, odjeća kušnje, jest jedan od vanjskih znakova koji bi trebao očitovati nutrinu čovjekova bića. On predstavlja nastojanje ljudskog bića da radikalno nasljeđuje Krista, živeći krsnu milost, napajajući se na „euharistijskoj žrtvi, izvoru i vrhuncu cijelog kršćanskog života“

(LG 11). Franjino je životno načelo „obdržavati sveto Evanđelje“ (PPr 1), niti što dodaje, a niti što oduzima. Evanđelje je našlo odjeka u cjelovitosti njegova bića jer „on, naime, nije bio gluhi slušač evanđelja, nego je sve što bi čuo hvalevrijedno upamtio i marljivo nastojao ispuniti“ (*Vita prima* 22). Nakon susreta s Evanđeljem, on oblači pokorničku odjeću te kreće novim stazama unoseći u svoj život i samim time u svoje životno okružje svježinu Radosne vijesti, a nas petorica obukosmo 15. srpnja 2017. godine (sv. Bonaventura) odjeću kušnje u Posušju. Naša imena su: fra Ante Begić (Posušje), fra Ante Mitar (Posušje), fra Vinko Baćak (Tomislavgrad), fra Ante Vukoja (Kočerin) i fra Željko Tomić (Posušje). Oblačenjem pokorničke odjeće ušli smo u tzv. status pokore gdje smo kroz novicijatski život

kušali živjeti istinu evanđelja po primjeru serafskog oca nam Franje, a sve smo to činili na Humcu gdje se u sklopu samostana svetoga Ante nalazi i naš novicijat i to od 1876. godine. Novicijat i njegov program su općepoznata stvar svim franjevcima, jer je Novicijat kolijevka svakog fratra još od 22. rujna 1220. godine, kada je papa Honorije III. bulom *Cum secundum consilium* smjestio novicijat u život, a samim time kasnije i u Pravilo Reda. Novicijatski program teži kršćanskom, ljudskom i cjelovitom odgoju. Cilj novicijata jest iskusiti duh i način života svetoga Franje pa se u vremenu novicijata novaci uvode u teologiju Pravila, u povijest i duhovnost Reda koja svoj izvor ima u liku svetoga Franje Asiškog i u njegovim spisima.

Događaji koji izravno potječu od svetoga Franje postali su crkvena tradicija. Jedan od njih jest prikaz živih jaslica, a prve je napravio sam Franjo u mjestu Greccio 1223. godine. Potaknuti primjerom svetoga Franje i mi smo napravili jaslice želeći, koliko je moguće, prikazati otajstvo Kristova Utjelovljenja. No, vrhunac Kristova čovještva jest vrh Golgote, na kojemu je njegovo raspeto tijelo. Sama pomisao na golgotski događaj kliješti misli i osjećaje. Križ kao simbol Kristove muke i smrti razdvaja ljudsko društvo, jedni prianjanju uza nj slijedeći Riječ (usp. Lk 9, 22-25), dok drugi od njega bježe. Jedan od onih koji je prihvatio Kristove riječi prianjanja za križ jest i sveti Franjo. Franjino biće drhti pred raspelom opetovanu pitajući Raspetoga: „*Tko si ti, o preslatki moj Bože? Tko sam ja, najneznatniji crv i nekorisni tvoj sluga?*“ No križ ga formira i usmjerava Raspetoj ljubavi čije ruke raširene na križu čekaju zagrljaj. Muka Kristova jest njegova muka, a križ je za njega uz Utjelovljenje osnovno načelo života akcije i kontemplacije. Iskustvo križa stigmatiziralo je oca nam Franju, a njegove stigme su potvrđa utjelovljenja Riječi u cjelovitost njegova bića i života. Svjesni toga željeli smo iscrpit baštinu franjevačke pobožnosti „Put križa“ i dati joj neizbrisiv biljež franjevaštva, a

inače pobožnost obavljamo svakoga petka. S obzirom da je Franjina misao konkretna i provokativna u kontekstu djelovanja, odlučili smo se napraviti *Put križa* koji će uz ustaljenih četrnaest prizora Kristove muke donijeti paralele iz života svetoga Franje koje su duboko obilježile njegov život. U realizaciju ovoga projekta uložili smo najveći dio novicijatskoga vremena, a križne postaje smo postavili u novicijatskom dvorištu ponad nove crkve. Novicijatski život počiva na tri temelja: fizički, duhovni i umni. U fizički ulaze sve naše aktivnosti vezane uz našu i samostansku okućnicu koju se trudimo održavati što ljepšom i urednijom, a također smo išli brati i masline u Slano

Košljun

Žetva je velika, a radnika je malo

Novicijat Provincije sv. Jeronima smješten je na otočiću Košljunu. Drevni samostan okružen bogatom prirodom koja te poziva na tihu šetnju s krunicom u ruci. Kroz cijeli otok isprepliću se utabani puteljci koje su gazile noge mnogih redovnika kroz prošla stoljeća. Najprije sinovi sv. Benedikta, a nakon njih mi franjevci. Taj samostan je dugo bio kuća odgoja Provincije sv. Jeronima i dala je mnoge franjevce svetog života. Moram istaknuti našeg slуга Božjeg fra Ivu Perana koji je jedan od mnogih dragulja u kruni naše provincije.

Nažalost, zvuk pjevanog časoslova i predivnih gregorijanskih napjeva već dugo ne odzvana tim otočićem. Smijeh mladića u habitima dok rade, mole i uče zamijenjen je bukom brojnih grupa turista koje najčešće ni ne znaju tko su franjevci!

Košljun je danas mjesto gdje se održavaju duhovne vježbe za bogoslove, svećenike i laike. Također je i poznata turistička destinacija.

Bogu Hvala, s vremena na vrijeme *kapne* i koje zvanje, ali novicijat nastavljaju s našom braćom iz provincije svetih Ćirila i Metoda na Trsatu. Zahvalni smo im na pomoći koju uvijek spremno pružaju. Brinu se za nas novake kao da smo njihovi i ne prave ni najmanje razlike. Proteklu novicijatsku godinu, potpisnik ovih redaka proveo je u novicijatu na Trsatu. Neka ih Bog obilno nagradi i obdari novim zvanjima, a i nas isto.

Zvanja u Crkvi je sve manje i to nije problem samo ove provincije, već i mnogih drugih u svijetu. Velika je opasnost radi manjka zvanja posezati za očajnim postupcima i primati u redove *koga god* jer je krizna situacija. Povijest nas uči da to nikada nije dobro završilo. Crkva

gdje žive trojica naših fratara. Duhovni temelj jest otajstvo euharistije uz svakodnevno razmatranje Božje riječi koju crpimo iz riznice Novoga zavjeta, molitava časoslova, a jednom tjedno imamo Lectio Divina i klanjanje Isusu u Presvetom Oltarskom Sakramenu. Umni je već spomenut, no on nije skučen u četiri zida naše učionice. Pred kraj novicijatske godine kada smo već donekle upoznati s poviješću Reda i Provincije mi odlazimo na jednodnevne stručne eksku-rzije u samostanska područja (Široki Brijeg, Mostar, Humac, Konjic i Tomislavgrad) radi što zornijeg upoznavanja Provincije. Na kraju novicijata, pred prve redovničke zavjete imali smo duhovne vježbe u Kraljevoj Sutjesci, u samostanu koji je zajedno s kreševskim i fojničkim stup franjevačke egzistencije područja današnje Bosne i Hercegovine, zajedno s novacima provincije Bosna Srebrena. Ove vježbe su prvi ovakav tip susreta novaka dviju provincija, a inače se novaci dviju provincija međusobno posjećuju i njeguju bratske odnose što je i želja serafskog oca nam Franje. Svjesni Franjinog naglaska na

bratstvo novicijati južnoslavenske konferencije uvijek prije ili poslije Uskrsa organiziraju hodočašće u Asiz i franjevačka mjesta (Greccio, Fonte Colombo, Rivortorto, La Verna, Padova...) kako bi upoznali i dublje iskusili kolijevku franjevaštva, a mi smo nastavili tradiciju čineći to od 8. do 13. travnja ove godine. Karizmu franjevaštva trudimo se staviti na pladanju puku u Hercegovini, a napose mladima koji se oduševljavaju svetim Franjom kroz život Frame. Zbog toga zajedno s postulantima odlazimo u nekoliko župa godišnje gdje kroz svjedočanstva i informacije mnogim zainteresiranim iznosimo program i život novicijata i postulature. Unatoč oporostu koju sa sobom nosi imperativ naslijedovanja Krista znamo da će nam konkretiziranje Evanđelja u vlastiti život donijeti istinu i slobodu čijoj ljepoti „sva srebra, sva zlata, svi ljudski životi ne mogu biti plat“ To je Franjo shvatio, to je živio i tako se i mi trudimo živjeti. Zato nastojimo dosegnuti visinu Kristove i Franjine „ruke“ kako bi nam zarudila zora vječnog života.

fra Vinko Baćak

Novicijat Franjevačke provincije Bosne Srebrenice Gorica - Livno (Iz kronike)

danas treba svetce, a ne kvantitetu jer jedino ta svetost budi zvanja i oduševljava za svećenički ili redovnički poziv.

Mladoj osobi moderno više nije *IN*, to ima i kod kuće i gdje se god okrene. Ona želi sirovu svetost i žeđa za Bogom kojeg ne uspijeva pronaći u svijetu oko sebe. Danas je sve veći broj mlađih koji se okreću onome što odiše vjerodostojnošću, tradicijom Crkve i potpunim opredjeljenjem za Boga. I zato ne vjerujem u današnju frazu da nema zvanja. Zvanja očigledno nema u zajednicama koje ne žive ono što su obećali pred Bogom i ljudima jer „**koga ćeš ugrijati, ako ne goriš**“, jednom je netko mudar rekao.

Smatram da su zvanja svuda oko nas, samo ih moramo znati oduševiti, a pri tome ne moramo izmišljati toplu vodu, jer Crkva nam je dala sve što nam treba za taj zadatak.

Molitva je broj jedan, to nas uče toliki primjeri iz života svetaca, prisjetimo se naših slavnih franjevačkih velikana sv. Ivana Kapistrana, sv. Jakova Markijskog, sv. Leonarda Portumauricijskog, sv. Petra Alkantarskog i stotine drugih kojima je u srcima odzvanjala: „Restituet Omnia in Christo“. Svi oni su svoj život natapali molitvom i djela su im bila

gromovita. Savršen spoj kontemplacije i akcije koji Bog nagrađuje blagoslovom za vrijeme života i zlatnom krunom u Nebu. To mora biti naš cilj, biti svet i težiti za svetošću. Tada nije bitno koliko nas je brojčano, koliko imamo župa, koliko samostana. Naša zadaća je daleko veća: spasenje povjerenih nam duša. Ne zaboravimo na tu odgovornost i da smo uzeti od ljudi za ljude, što znači da im moramo pokazati put u nebo.

Bez sumnje, zahtjevna zadaća koja traži prave muškarce, srčane i neustrašive. Baš takvih je Majka Crkva danas potrebna, takvi sinovi joj trebaju. Zato onaj franjevac, koji vjerno održava svoje zavjete, koji je poslušan svetoj Katoličkoj Crkvi, koji izgara i moli za narod, nema razloga za brigu. Bit će i ovaca i novaca kako se u narodu kaže tj. i zvanja i uspjeha u radu. Bog obilno nagrađuje one koji mu vjerno služe. To nam je obećao, a Bog ne krši obećanja. Sve što radimo, neka bude Bogu na slavu, a ponos našem serafskom ocu Franji.

Zato, dragi čitatelju, ponizno te molim da se sjetiš Provincije sv. Jeronima u svojoj molitvi da nas Bog obdari mladom i revnom braćom koja nam tako trebaju.

fra Benjamin Milković

16. srpnja 2017. u samostanskoj smo crkvi u Kraljevoj Sutjesci pod svetom misom obukli franjevački habit nas trojica: fra Patrik Mandić, fra Hrvoje Žabić i fra Danijel Lukić.

2. kolovoza 2017. proslavili smo Gospu od Andela u Guberu, filijalnoj crkvi župe Livno.

11. kolovoza 2017. na poziv sestara klarisa otputovali smo u Brestovsko gdje smo sudjelovali na proslavi osnivačeljice Reda sestara klarisa i zaštitnice župe svete Klare.

12. kolovoza 2017. ugodno nas je iznenadio i obradovao posjet braće kandidata za svećane zavjete. Njih devetnaestorica su uz pratnju meštra bogoslova fra Danijela Nikolića posjetili naše samostansko i novicijatsko bratstvo i bolje upoznali naš samostan na Gorici.

27 – 31. kolovoza 2017. u našem su samostanu održane duhovne vježbe na kojima smo sudjelovali i mi novaci. Intenzivnjom molitvom i razmatranjima uz poticajne riječi fra Josipa Jozića, predvoditelja duhovnih vježbi, nakratko smo razbili svakodnevni način života i duhovno se obogatili.

8. rujna 2017. smo na poziv župnika fra Ivana Lovrića sudjelovali u misnom slavlju povodom proslave svetkovine Rođenja Blažene Djevice Marije.

9. rujna 2017. prisustvovali smo na redovničkom danu redovnika BiH na kojem se okupilo mnoštvo redovnika i redovnica. Susret smo iskoristili da kroz razgovor sa starijim redovnicima dobijemo poneki savjet i čujemo neku zanimljivost.

25 – 28. rujna 2017. održan je Međuprovincijski susret franjevačkih novaka južnoslavenske konferencije kojeg je organizirala

Hercegovačka franjevačka provincija. U veselom, bratskom ozračju imali smo priliku upoznati i ostale novake. Tih dana osim Međugorja, u kojem smo boravili, posjetili smo i samostane na Humcu, u Mostaru, Širokom Brijegu i Tomislavgradu.

3. listopada 2017. svečano smo u samostanskoj crkvi proslavili obred preminuća svetog Franje Asiškog (Transitus).

22. listopada 2017. prema već ustaljenom običaju dočekali smo prošlogodišnje novake s kojima smo proveli lijep dan.

12 – 13. studenoga 2017. proveli smo, na poziv fojničkog gvardijana fra Mire Relote, u fojničkom samostanu. Obilježili smo dvadeset i četvrtu obljetnicu ubojstava fra Nikice Miličevića i fra Leona Migića.

19. studenoga 2017. imali smo prigodu sudjelovati na svetoj misi u župi Bila u blizini Livna.

3. prosinca 2017. uprizorili smo dolazak svetog Nikole u župi Ljubunčić čime smo razveselili djecu te župe.

14. prosinca 2017. krenuli smo put Splita u kojem smo proveli lijep dan u kupovini blagdanskih poklona.

31. prosinca 2017. ugošćeni smo u samostanu braće karmelićana na Zidinama kraj Buškog jezera. Braća su nam pokazala svoj samostan, upoznala nas sa svojim načinom života te počastili ručkom.

6. siječnja 2018. na Bogojavljenje blagoslovili smo naš ogromni samostan za što nam je bilo potrebno mnogo vremena.

7. siječnja 2018. na poziv livanjskog župnika fra Vinka Sičaje animirali smo misno slavlje u župnoj crkvi koje je slavio naš meštar fra Marinko Baotić.

2. veljače 2018. okupio se velik broj fratara i časnih sestara na Svjećnicu, na dan posvećenog života. Lijep je susret svojim predavanjem obilježio fra Stipo Alandžak, profesor u Franjevačkoj klasičnoj gimnaziji u Visokom.

19 – 20. veljače 2018. imali smo prigodu okušati svoje skijaške sposobnosti na Kupresu. Zahvalni smo župniku u Suhom Polju fra Marku Jukiću na gostoljubivosti i ocu provincijalu fra Jozi Marinčiću na skijaškim savjetima i duhovnom nagovoru.

19. ožujka 2018. na poziv bugojanskog župnika fra Zorana Tadića služili smo na misnom slavlju koje je predslavio naš meštar povodom svetkovine svetog Josipa.

7 – 14. travnja 2018. hodočastili smo svetom Franji u Asiz zajedno s ostalim novacima naše konferencije. Tih dana pohodili smo sva mjesta koja su vezana za život našeg osnivatelja i koja su posebno važna za nas fratre. U prolazu smo obišli i samostan na Visovcu, potom samostan na Trsatu u kojem smo u dva navrata pre-spavali te Padovu gdje smo vidjeli svetišta svetog Antuna Padovanskog i svetog Leopolda Bogdana Mandića.

23. travnja 2018. nakon više od devet mjeseci provedenih u novicijatu našu je zajednicu napustio fra Patrik Mandić.

Holywin – noć po kojoj se svetci pamte

Baš kao što i sam naziv kaže *Holy – win* (sveta pobjeda), pobjeda koju su naša braća i sestre ostvarili ovdje na zemlji, a posvetili je ljubeći Gospodina do kraja. Noć uoči velikog blagdana Svih svetih uljepšana je programom organiziranim i uređenim od strane franjevačkih novaka i njihovog odgojitelja i Ureda za mlade Riječke nadbiskupije te u suradnji s Nadbiskupskim zborom mlađih. Program je započeo u auli pape Ivana Pavla II. koja se nalazi u sklopu svetišta Majke Božje Trsatske u Rijeci. Program je otvoren uvodnim pozdravom nadbiskupa Riječke nadbiskupije mons. Ivana Devčića i magistra novaka fra Tomislava. Zatim su novaci sa suradnicima izveli tri igrokaza u čast tri sveca koja su pohodila Trsatsko svetište – igrokaz o blaženom Alojziju Stepincu, svetom Leopoldu Bogdanu Mandiću i svetoj Majci Terezi kojoj se na putovanju prema Trsatu

pridružio i sluga Božji o. Ante Gabrić. Između igrokaza je Nadbiskupski zbor mlađih pjevaо pjesme koje su potaknule i glumce i gledatelje na pjevanje. Nakon igrokaza slijedio je *Put svjetla* u kojem su se svi prisutni sa svijećama zaputili prema postajama *Puta svjetla*. *Put svjetla* je pobožnost koja slavi Kristovo uskrsnuće, pobjedu nad smrću, također prati sve događaje koji su se dogodili nakon Uskrsa pa sve do Duhova. Nakon ove pobožnosti uslijedila je sveta misa koju je predvodio don Danijel Dragičević, salezijanski mladomisnik, koji je na propovijedi upozorio da ne nosimo maske kao što to čine oni koji slave Noć vještice nego da živimo svoje osobne vrline i kvalitete i tako budemo svjetlo koje u crnoj tami svijetli i koje tama ne može ugasiti.

„Sveti budite! Jer sam svet ja, Gospodin, Bog vaš!“ (Lev 19, 2)

fra Ivan Rozić, Trsat

fra Hrvoje Žabić

1. svibnja 2018. počašćeni smo po tko zna koji put ručkom kod fra Vinka Sičaje, livanjskog župnika.

22. svibnja 2018. nakon kratke i teške bolesti napustila nas je sestra Aleksandra Baotić koja je imala neizmjerno veliku ljubav i istančan osjećaj za nas novake.

30. svibnja 2018. zajedno s ostalim fratrima iz samostana uputili smo se prema samostanu na Šćitu u Rami gdje smo imali već tradicionalni susret ramskih i livanjskih fratra.

31. svibnja 2018. sudjelovali smo u svečanim Tijelovskim procesijama u Suhom Polju i na Gorici.

10. lipnja 2018. u filijalnoj crkvici u Potočanima bio je blagoslov novoobnovljene crkvice koji je vodio pomoćni biskup banjolučki fra Marko Semren. Misno slavlje uzveličao je zbor franjevačkih bogoslova iz Sarajeva, dok smo mi novaci vodili liturgijsku assistenciju.

13. lipnja 2018. pripomogli smo župniku fra Tvrtku Vrdoljaku u obavljanju uredskih poslova za svetkovinu svetog Ante Padovanskog, zaštitnika župe.

17 – 21. lipnja 2018. održane su duhovne vježbe u Kraljevoj Sutjesci. Prvi put duhovne vježbe zajednički su imali bosanski i hercegovački novaci. U molitvi i meditiranju svakodnevno nas je svojim predavanjima nadahnjivao fra Damir Pavić, voditelj duhovnih vježbi.

24. lipnja 2018. na temeljima starog samostana Bistrica u Livnu sudjelovali smo na svetim misama kojima smo proslavili svetkovinu svetog Ivana Krstitelja.

1. srpnja 2018. došao je i dan naših zavjeta i završetak novicijatske godine. Prve jednostavne zavjete primio je vikar naše provincije fra Petar Jeleč.

fra Hrvoje Žabić

Holywin, berba maslina i *Ulične svjetiljke* (vijesti iz novicijata)

Ulične svjetiljke, berba maslina i Holywin naizgled nisu nikako povezane stvari. Ipak, mi smo ih uspjeli povezati na jedan jednostavan način. Naime, trsatski novaci su u zadnja dva mjeseca imali udjela u svim ovim spomenutim stvarima.

Najprije je došla svetkovina Svih svetih uoči koje smo organizirali duhovno bdijenje – Holywin. Večer uoči svetkovine pokazala je da se isplatio skoro dvadesetodnevni trud oko organizacije bdijenja. Novaci su sami napisali i osmisili scenske prikaze nekih dijelova života pojedinih svetaca i blaženika koji su bili trsatski hodočasnici. Tako su vjernici mogli vidjeti na sceni neke dijelove života svete Majke Terezije, svetoga Leopolda Bogdana Mandića i blaženoga Alojzija Stepinca. Trsatske novake je u glumi i izvođenju igrokaza podržala i trsatska Frama. Podršku je također došao

iskazati i naš nadbiskup msgr. Ivan Devčić koji je na početku pozdravio vjernike koji su do posljednjega mjesta ispunili aulu Ivana Pavla II.

Nakon prvoga dijela u Auli, bdjenje je nastavljeno pobožnošću *Puta Svjetla* ispred bazilike. A nastavak bdijenja u crkvi donio je obnovu krsnih obećanja te vrhunac u svetoj euharistiji koju je predvodio mladomisnik don Danijel Dragičević, salezijanac.

Kao što je prvi puta u Rijeci, u ovome obliku, prije tri godine održan Holywin na Trsatu, kojeg su također pripremili trsatski novaci, tako je ove godine nastavljena i, nadamo se, ustaljena tradicija održavanja ovog lijepog duhovnog događaja.

Fra Anto Garić, T.O.R., gvardijan samostana na Glavotoku, pozvao nas je da mu pomognemo u branju maslina. Čak 300-tinjak stabala maslina nalazi se u dvorištu samostana sv.

Marije, a sam maslink je star preko 200 godina. Također se na posjedu nalazi i stado od 40-ak ovaca te pure, kokoši, paunovi, druge domaće životinje i, najzanimljivije, jedan magarac.

Dva dana smo boravili na Glavotoku, a masline smo brali dok god je bilo svjetla dana. Tik do mora i uz lijepo vrijeme mnogi od nas su prvi puta iskusili kako se beru masline. Premda smo neiskusni u tome poslu, a vidjelo se i da nekim nedostaje fizičke kondicije, ipak smo nas jedanaestorica uspjela pomoći fra Anti i skratiti mu ovogodišnju berbu za puna dva tjedna.

Sljedeći događaj je bio početkom prosinca kada, već sada tradicionalno, trsatski novaci sudjeluju u promotivnoj prodaji *Uličnih svjetiljki*. Na taj način susreli smo se s prodavačima te im dali svoju podršku, želeći im poručiti da nisu sami. Svakako je bilo zanimljivo centrom grada posvjedočiti vjeru svojom prisutnošću, a i konkretno pomoći potrebitima. Prodavači su osobe slabog materijalnog stanja, a neki su i korisnici prihvatilišta za beskućnike *Ruže sv. Franje*. Također smo, prodajući primjerke novoga broja *Uličnih svjetiljki*, iskoristili vrijeme da se upoznamo s prodavačima te čujemo njihovu životnu priču.

Ova tri različita događaja omogućila su nam da konkretno doživimo sve ono što se u dokumentima našega *Reda* preporuča kao iskustvo koje treba proći svaki novak: iskustvo evangelizacije, iskustvo fizičkog rada, iskustvo bliskosti s marginaliziranim i gubavcima našega vremena. Naravno, u svemu tome radu, organizaciji i aktivnostima, prisutan je bio duh molitve i pobožnosti, bez kojega bi svaki posao bio uzaludan.

*Mir i dobro,
žele vam trsatski novaci!*

Novaci na pučkim misijama

Karlovac

Od 18. do 25. veljače 2018. godine u Karlovcu su održane Franjevačke pučke misije koje su vodili franjevci Franjevačke provincije svetih Ćirila i Metoda, sestre franjevke od Bezgrešne i Milosrdne sestre svetog Križa predvođeni koordinatorom fra Ivanom Matićem. U četvrtak 22. veljače 2018. godine na pučke misije kao misionari pridružili su se novaci Hrvatske franjevačke provincije svetih Ćirila i Metoda te jedan novak iz provincije sv. Jeronima.

Ujutro smo stigli u Karlovac u franjevački samostan, nešto malo pojeli i popili te se pješice zaputili prema tehničkoj školi. Vani je padaо snijeg i bilo je ljudi na ulicama koji su nas razveseljavali svaki puta kada bi osmijehom pozdravili. Stigli smo u školu i upoznali neke profesore koji su nas uputili u dvoranu gdje ćemo okupiti učenike i upoznati ih sa sv. Franjom kroz jedan skeč te im malo govoriti o sebi. Prvo smo postavili svoje rezerve za skeč te smo ga odglumili, radnja je bila izmišljena, ali je pokazivala jednostavnost i poniznost sv. Franje. U skeču smo glumili

kako Franjo planira put u Svetu Zemlju te u policijskoj postaji vadi osobnu iskaznicu. Bilo je jako zanimljivo i smiješno, većina učenika je pozorno pratila dok je nekolicina bila nezainteresirana, ali nema veze, nadamo se da smo im barem ostali u dobrom sjećanju. Poslije toga uputili smo se u njihovu kantinu gdje smo se s profesorima malo družili i ponešto popili i pojeli. Otišli smo na ručak u samostan, a poslije ručka smo se razišli na dvije strane. Jedni su otisli u sportsku dvoranu gdje su igrali nogomet s beskućnicima, a drugi su otisli u prihvatište za djecu i mlade. Na nogometu su pobijedili beskućnici jer smo mi bili slabiji, ali tješimo se da smo im pustili iz poniznosti. Bili smo otvoreni za razgovor, a i za pjesmu. Čuli su nešto o franjevaštvu, naučili šta predstavljaju čvorovi na kordi. Kada smo se vratili u samostan, malo smo predahnuli uz sok, a potom se uputili u crkvu na klanjanje. Poslije klanjanja je slijedila sveta misa koju su novaci uz zvuke tambure i gitare animirali. Poslije svete mise večerali smo i polako se uputili natrag u novicijat na Trsat.

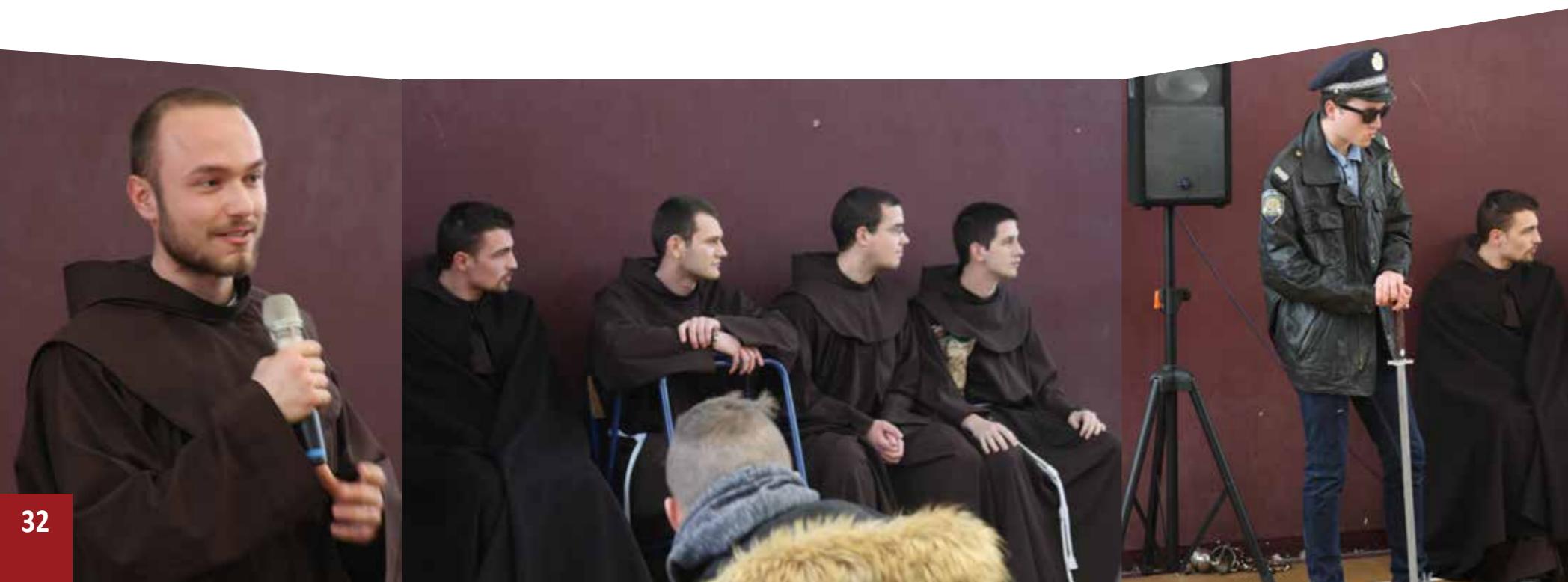

Punat

Ove trinaeste Franjevačke pučke misije održane su na otoku Krku u župi Presvetoga TrojstvauPuntuod 11. do 18. ožujka 2018. Tema ovih pučkih misija bila je *Danas mi je boraviti u twojoj kući!* prema prispolobi o Zakeju koji je svoj susret s Isusom doživio sa znatiželjom. Srijeda, 14. ožujka započela je redovitom molitvom Jutarnje i klanjanjem. Kao i svaki dan, braća svećenici bili su na raspolaganju za ispovijed i razgovor s vjernicima. Molitvom je zaključeno i ovo prijepodne. Nastavak susreta je bio u crkvi popodne molitvom krunice i navještajem na temu svjedočanstva.

Sv. misu predvodio je fra Tomislav Faletar, magister novaka. Program je nastavljen u crkvi svjedočanstvima o pozivu braće. Svoje iskustvo poziva posvjedočila su braća novaci, fra Silvio i fra Dorian, i fra Darko Tepert. Susret je završio pjesmama koje su tu večer animirali novaci. Stiglo je popodne, ovaj put nismo išli obilaziti ljudе već smo bili u crkvi. Kada smo posvjedočili te animirali misu, uputili smo se u samostan sestara karmeličanki kod kojih su misionari bili smješteni. Tamo smo se okrijepili i družili, malo smo pjevali i veselili se, a zatim se uputili kući na Trsat.

fra Dorian Džaja

Pred slikom Gospe Trsatske Svete Majka Tereza i sluga Božji Ante Gabrić

Velige pučke misije grada Zagreba, pod nazivom *Zagrebačka korizma '78.* bile su glavni povod dolaska Majke Terezije i o. Ante Gabrića u našu domovinu. Njihov boravak je trajao od 17. do 28. ožujka 1978. g. Misionari su obišli veliki broj gradova, a među njima i Rijeku. Rijeka im je bila dom 27. i 28. ožujka. Zanimljivo je spomenuti da je povodom njihovog dolaska u Rijeci bilo istaknuto preko stotinu plakata na javnim mjestima. Kroz oba dana boravka u Rijeci, kao pravi domaćin bio je i nadbiskup mons. Josip Pavlišić. Misionari su prvog dana u Rijeci posjetili crkvu sv. Josipa u Čandekovoj ulici, crkvu sv. Terezije na Vežici te kapucinsku crkvu Gospe Lurdske. Uspomenutim crkvama odvijalo se puno toga, od svete mise i molitve pa do druženja i odgovaranja na pitanja okupljenih vjernika, mlađih i starih, svećenika, redovnika i redovnika.

Putnici i pridošlice Novicijatsko iskustvo

Kroz proteklu godinu novicijata više smo mjesa pohodili i ljudi susreli, naravno, sve u svrhu dobijanja

Sutradan, 28. 3. na uskrsni utorak bio je šećer na kraju; misionari su u svetištu Gospe Trsatske slavili oproštajnu svetu misu, koju je predvodio nadbiskup Pavlišić pred velikim brojem vjernika, iako je to bio radni dan. Riječ su dobili i misionari. Majka Tereza je kratko, toplim riječima istaknula važnost žrtve i poslušnosti, pogotovo u duhovnom napretku koji je najsigurniji pod Marijinim zagovorom. Za kraj o. Ante je kazao kako taj dan u Marijinom svetištu nije rastanak koji nas dijeli, već da ostanemo i dalje čvrsto povezani i da jedni druge pomažemo u svakom pogledu.

Poslije svete mise misionari su se uz nadbiskupa i fratre uputili na oproštajni doručak u trsatskom samostanu. Važno je spomenuti i da su se za vrijeme boravka Majke Tereze u Rijeci i ostalim gradovima, mnoge djevojke prijavile u njezinu družbu *Misionarke ljubavi*. Također, mnogi su materijalno pomagali, ljudi su skidali prstenje, nakit i darivali za gubave. Deseci kilograma lijekova i druge robe darivali su vjernici za potrebe misijskog rada u Calcutti i Maria Poliju, a za boravka u Rijeci, donacije su pakirali i trsatski novaci. Ovaj pohod Rijeci bio je pravo osvježenje za srca mnogih mlađih i starih koji su imali prigodu susresti, razgovarati, dotaknuti ili makar iz daljine vidjeti naše misionare. Neka nam uz zagovor svete Majke Tereze i sluge Božjeg Ante Gabrića, Kraljica Jadrana, Gospa Trsatska pokazuje put prema Isusu u svakodnevnom životu.

fra Antun Babić

jednog osnovnog iskustva franjevačkog života. Skupina ljudi koja je zasigurno na nas ostavila najjači utisak bili su beskućnici tj. siromasi. S

njima smo se susreli i njihovu životnu situaciju barem malo očutili, na što smo kao franjevc i pozvani – dijeliti sudbinu siromaha.

Odmah treba reći kako su nam ova iskustva bila na dohvat ruke, jer su upravo naši trsatski trećoredci ti koji su u gradu Rijeci snažno angažirani u radu s beskućnicima. Njihovim zalaganjem Rijeka je prije više od deset godina dobila još jedno prihvatilište tj. kuću za beskućnike na riječkoj Kozali. Nakon što je prihvatilište otvoreno, uvidjela se potreba za resocijalizacijom ljudi koji su prenoćiše koristili, ali i svih onih koji su u sličnim životnim okolnostima. Tako se ubrzo pojavila ideja o osnivanju časopisa čijim se sadržajem želi osvijestiti građane o problemu beskućništva, a sami beskućnici bi ga prodavalii time zarađivali.

Osvanule su *Ulične svjetiljke!* Sami beskućnici počeli su sudjelovati i u pripremi članaka za pojedini broj pa su tako njihova zalaganja višestruka. Naime, za prodavače postoje i određena pravila prodaje: časopis se ne smije nuditi, a obvezno je nošenje službene odjeće i identifikacije.

Mi smo imali priliku za vrijeme božićne promocije iskusiti kako je to stajati na ulici i prodavati *Ulične svjetiljke*. Svaki novak pridružio se jednom prodavaču te smo, nakon podjele najprometnijih pozicija u centru

Rijeke, zauzeli svoja mjesta. Sljedećih sat i pol stajali smo tako nasred ulica i trgova čekajući one koji žele ostaviti prilog ili kupiti časopis.

Bila je to prilika za upoznavanje i dijeljenje životnih iskustava. Izloženost pohvalama i pokudama, dobacivanjima i osmjesima njihova je realnost. Bogu hvala, mnogo je više plemenitih ljudi od kojih su neki i redoviti podupiratelji njihovog rada.

Jednom drugom prilikom upoznali smo se s radom prihvatilišta, koje beskućnicima pruža utočište na određeno vrijeme, stoga imaju priliku započeti i radni odnos koji će ih *staviti na noge*. Trećoredci su nas proveli po prostorijama, upoznali s korisnicima i uputili nas u neka pravila prihvatilišta, a nakon toga smo zajedno večerali. Uz nekoliko životnih anegdota, poneku šalu i pjesmu večer nam je brzo proletjela. Shvatili smo kako problem beskućništva ne bira dobne skupine i ne pita mnogo za podrijetlo i stupanj obrazovanja.

Također se u božićnom vremenu dogodio još jedan susret. Bio je to ručak u našoj Auli. Sada smo imali priliku ugostiti siromašne i zajedno s trećoredcima pomoći u posluživanju kao pravi poslužnici i sinovi sv. Franje.

Vjerujem da su nas ova iskustva oblikovala i da će nas potaknuti na još žarče življenje idealna našega Reda, svetoga siromaštva.

fra Branimir Jurjević

Susret odgajanika i kapitul na Rogožinama

Već dugi niz godina naša provincija sv. Ćirila i Metoda jednom godišnje organizira susret odgajanika. Ove godine susret se održao o slavlju sv. Josipa Radnika, 1. svibnja 2018. godine na Trsatu, u svetištu Majke Božje Trsatske. Možemo reći da to nije samo susret odgajanika nego i naše hodočašće Majci Božjoj Trsatskoj. Na susretu su sudjelovali sjemeništari, postulanti, novaci i bogoslovi sa svojim odgojiteljima, a animator susreta bio je naš brat fra Josip Župan. Nakon zajedničkog doručka uslijedila je zajednička molitva Srednjeg časa, a zatim nam je fra Josip Župan održao nagovor. Tema nagovora bio je govor o krepostima na temelju Poslanice Efežanima koja govori o novom životu kršćana (usp. Ef 4). Također se dotaknuo radosti i poteškoća franjevačkog i svećeničkog života iz osobnog iskustva, a zaključio je govorom o vremenu kada je on bio u junioratu i o problemima koje je tada imao. Nakon nagovora slavili smo svetu misu u našoj bazilici Majke Božje Trsatske na kojoj su nam se priključili i hodočasnici iz Slovenije, a predvoditelj misnog slavlja bio je također fra Josip Župan. Zatim smo zajedno ručali te imali slobodno za molitvu, nogomet ili šetnju. Susret, kao i svake godine, završi zajedničkom

molitvom krunice u Kapeli zavjetnih darova. Cilj ovog susreta je poslušati stariju braću i njihove savjete kao i da se međusobno bolje upoznamo.

Međusobno se upoznajemo i na kapitulu na Rogožinama koji se ove godine održao 5. srpnja 2018. godine u Kući susreta Tabor u Samoboru. Na zajedničkom kapitulu sudjelovali su, osim nas odgajanika, i starija braća iz Hrvatske i inozemstva iz naše Provincije. Na početku kapitula mi odgajanici predstavili smo braću ukratko naš život u odgojnoj kući te rekli nešto o sebi kako bi nas braća bolje upoznala. Nakon našeg predstavljanja uslijedile su kratke informacije o našoj provinciji i braći koja ove godine slave svoje godišnjice života i misništva, poslušali smo i braću iz inozemstva koja su nas upozorila da je bitno poznavati neki strani jezik jer velik broj naših ljudi odlazi u inozemstvo. Nakon toga slavili smo svetu misu u našoj crkvi Marijinog uznesenja u Samoboru, a misno slavlje slavili su naši ovogodišnji mladomisnici, a propovijedao je mladomisnik fra Andro Tomislav Gluščić koji nam je govorio o *svetoj braći* i kako biti *sveti brat*. Poslije misnog slavlja imali smo zajednički ručak. Nakon toga smo se još malo družili te se uputili prema svojim kućama.

fra Marko Džaja

Pjesma jednog novaka

Raširio sam ruke,
a Ti si me opasao remenom čistoće,
čist da s Tobom budem.

Naklonio sam glavu,
a Ti si me odjenuo haljinom siromaha,
siromah da s Tobom budem.

Sve što druge veseli ostavio sam,
samo da Tebe držim za ruku,
samo da ostanem u Tvome zagrljaju.

Slušam Tvoj mili glas,
harfa nebeska mome biću.
Slušam,
dok srce za Tobom žudi.

Sada širimo ruke,
da svijet, da naše ljude,
dovedemo u svoje srce.

Naše srce, srce Bogočovjeka
i srce malenoga čovjeka.

Blagoslovjen budi, Jahve, zbog ljubavi svoje!

NOVICIJAT
Visovac

8. srpnja 2017. godine

U subotu 8. srpnja 2017. godine započela je novicijatska godina 2017. / 2018. Petorica postulanata: Tony Barać, Stipe Buljan, Josip Jurić Šolto, Domagoj Plavčić i Šimun Suton su pod svečanom svetom misom u 10:30 imali obred oblačenja habita. Misno slavlje i obred oblačenja predvodio je fra Joško Kodžoman, provincijal.

25. srpnja 2017. godine

Novaci sudjelovali na slavlju blagdana svetog Jakova u župi Mirlović Zagora

Dana 25. srpnja 2017. godine pet novaka zajedno s meštom fra Jurom sudjelovali su na proslavi blagdana sv. Jakova apostola u župi Mirlović Zagora. U 11 sati započela je procesija, a potom i euharistijsko slavlje koje

je predvodio fra Zoran Kutleša, župni vikar župe sv. Frane u Imotskom, u koncelebraciji s 12 svećenika među kojima su bili šibenski gvardijan fra Mario Radman i unešićki dekan fra Luka Delić. U poslijepodnevnim satima novaci su se vratili u novicijat na Visovac zahvalni Bogu za jedno novo iskustvo franjevačkog života.

2. kolovoza 2017. godine

Proslava Gospe od Andjela na Visovcu

Vjernici Šibenske biskupije na svetkovinu Gospe od Andjela tradicionalno se okupljaju u franjevačkom samostanu Majke od Milosti na otočiću Visovcu, na rijeci Krki. Na Gospinu svetkovinu 2. kolovoza 2017. na središnjem misnom slavlju koje je predvodio šibenski biskup Tomislav Rogić koncelebriralo je

nekoliko svećenika. Šibenski biskup Tomislav Rogić je naglasio kako je velika milost imati mogućnost Bogu se obratiti i osjetiti njegovu naklonost, a na putu susretanja Boga živoga trebaju nam živi primjeri. U tome je najbolja Blažena Djevica Marija koja je put u Božju blizinu i sigurnost spasenja. Zato ju zovemo Majka Milosti.

14. kolovoza 2017. godine

Visovac: proslava Velike Gospe

Nedugo nakon Gospe od Andjela, na kojoj se okupilo mnoštvo vjernika, smješteno u srcu nacionalnog parka Krka, zasigurno, najljepše hrvatsko Gospino svetište, otočić Visovac, opet je privukao mnoštvo hodočasnika koji su počeli pristizati već od ranih jutarnjih sati. Dakle, dana 15. kolovoza 2017. godine proslavljen je blagdan Uznesenja Blažene Djevice Marije na nebo – Velike Gospe. Dan je započeo jutarnjom misom u 6:30 sati, koju je predslavio meštar novaka fra Jure Šimunović, zatim je u 7:30 svetu misu predslavio gvardijan visovačkog samostana fra Božo Duvnjak, a u 8:30 fra Tomislav Brekalo. Središnje slavlje s procesijom započelo je u 10:30 sati, a slavlje je predslavio fra Ivan Bradarić, gvardijan samostana svetog Frane u Šibeniku, uz koncelebraciju više svećenika. Euharistijsko slavlje uzveličali su članovi pjevačkog zbora iz župe Rupe.

8. rujna 2017. godine

Na blagdan Male Gospe novaci fra Stipe i fra Domagoj pošli su u Gradac Drniški gdje su

ministrirali na proslavu zaštitnice mjesta. Novaci fra Tony, fra Šimun i fra Josip s domeštom fra Stojanom, na poziv skradinskog župnika don Gabrijela, pohodili su župu Skradin gdje se također slavi Mala Gospa.

16. rujna 2017. godine

U subotu 16. rujna u samostanu o. fra Ante Antića u Splitu (klerikat) četvorica bogoslova imala su polaganje vječnih, svečanih zavjeta. To su: fra Marko Đerek, fra Milan Sladoja, fra Dražan Tadić i fra Darijo Sinković. Novaci su zajedno sa svojim meštom fra Jurom i domeštom fra Stojanom bili na svetoj misi te su kasnije sudjelovali na prigodnom domjenku. U poslijepodnevnim satima vratili smo se na Visovac.

25. - 28. rujna 2017. godine

Međuprovincijski susret novaka u Međugorju.

21. listopada 2017. godine

Susret odgojnih zavoda Provincije

U subotu 21. listopada 2017. u samostanu svete Marije Bezgrješne u Karinu, održan je tradicionalni susret odgojnih zavoda Franjevačke provincije Presvetog Otkupitelja. Na susretu su sudjelovali odgajanici i njihovi

odgojitelji iz odgojnih zavoda Provincije: sjemeništa u Sinju, postulature iz Imotskog, novicijata s Visovca i klerikata iz Splita i Zagreba. Nakon predstavljanja zavoda i upoznavanja bliže i daljnje prošlosti samostana bilo je slavlje svete mise koje je predvodio mnogopoštovani otac provincial fra Joško Kodžoman.

Nakon svetog misnog slavlja slijedio je zajednički ručak i druženje za bratskim stolom, a nešto kasnije i tradicionalna nogometna utakmica na malonogometnom terenu u centru Karina između provincijskih zavoda, osobito između bogoslova i sjemeništaraca.

Nakon sportskog druženja krenuli smo prema Bribiru gdje nas je fra Ante Branko Periša, akademski slikar i profesor likovne kulture na Franjevačkoj klasičnoj gimnaziji u Sinju, upoznao s doista bogatom povijesnu tog važnog arheološkog lokaliteta.

Nakon razgledavanja osobito najnovijih iskanja koja su otkrila ostatke starokršćanske rotunde ispod današnje crkve sv. Joakima i Ane kratko smo se okrijepili te autobusom krenuli natrag svojim samostanima.

5. - 10. studenoga 2017.

U razdoblju od 5. do 10. studenoga na otočiću Visovcu održane su duhovne vježbe za fratre naše Provincije. Vježbe je predvodio fra Ivan Čikara, dušebrižnik HKM Frankfurt. Novaci su zajedno s fratrima sudjelovali u animiranju i posluživanju sv. mise te su predmolili Večernju iz Časoslova.

25. studenoga 2017.

Proslava Svetе KATE u Dubravicama

Sa svojim meštom fra Jurom i domeštom fra Stojanom pohodili smo župu Dubravice gdje se slavio blagdan svete Katarine Aleksandrijske, zaštitnice župe. Svečano misno slavlje predvodio je fra Ante Jurić uz koncelebraciju župnika fra Mate Gverića i još nekoliko svećenika. Nakon mise uslijedilo je zajedničko druženje za obiteljskim stolom u župnoj kući.

7. i 8. prosinca 2017.

Proslava Svetkovine Marije Bezgrješne u Sinju i dan Franjevačke Gimnazije

Program je započeo svetom misom u 18 h koju je predvodio fra Joško Kodžoman,

provincial. U 19:30 uslijedila je svečana Akademija na kojoj je izvedena predstava *Ognjišta* autora Mile Budaka. Sutradan u 10 h u kapeli je slavljena sveta misa koju je predvodio fra Josip Repeša. Nakon slobodnog vremena, u poslijepodnevnim satima vratili smo se na Visovac.

14. siječnja 2018. godine

Svetkovina Imena Isusova u župi Miljevcu

U nedjelju 14. siječnja 2018. pohodili smo župu Miljevcu. Euharistijsko slavlje predvodio je fra Ante Jurić uz koncelebraciju četiri svećenika. Tijekom procesije pjevale su se litanije Imenu Isusovom te marijanske pjesme. Novaci su čitali misna čitanja. Poslijepodne smo se vratili na Visovac.

29. siječnja 2018. godine

Šibenik: Susret redovnika i redovnica s biskupom Rogićem

Na 4. nedjelju kroz godinu, 28. siječnja 2018. u samostanu sv. Ante u Šibeniku na Šubićevcu upriličen je susret Bogu posvećenih osoba šibenske biskupije s mons. Tomislavom Rogićem, biskupom šibenskim.

Na ovom susretu sudjelovali su i novaci s Visovca sa svojim meštom fra Jurom Jurićem Šimunovićem i domeštom fra Stojanom Damjanovićem. Na susretu je, uz novake, bilo još pedesetak redovnika i redovnica iz različitih družbi. Program, koji je započeo u 15:30 sati, sadržavao je uvodni, radni i molitveni dio. U župnoj crkvi izmoljena je II. večernja molitva koju su predvodili biskup Tomislav i novaci s Visovca fra Tony Barać i fra Šimun Suton. Molbenice su čitali predstavnici redovnika i redovnica. Susret je završio oko 17 sati, a novaci su se oko 18 sati vratili na Visovac.

23. travnja 2018. godine

U ponedjeljak 23. travnja 2018. godine zajedno s meštom i domeštom krenuli smo u župu Rupe gdje se slavio patron župe sveti Juraj Mučenik. U 10:30 h započela je procesija, a nakon procesije misa koju je predslavio fra Ante Jurić uz koncelebraciju petorice svećenika.

22. - 25. svibnja 2018.

Novaci s Trsata posjetili novake na Visovcu

Od utorka navečer (22. svibnja) do petka ujutro (25. svibnja) jedanaest novaka s Trsata zajedno sa svojim meštom fra Tomislavom Faletarom i domeštom fra Ljubom Sesarom posjetilo je novake s Visovca.

U kasnim poslijepodnevnim satima utorka novaci su došli na Visovac. Nakon pozdravljanja, smjestili su se po sobama, a potom je uslijedila zajednička večera u 19 h. Poslije večere uslijedilo je druženje uz razgovore, šetnju po Visovcu, ribarenje,... Prvi dan posjeta završio je molitvom Povečerja u 21:30 h.

U srijedu 23. svibnja u 7 h molila se Jutarna molitva iz Časoslova, a nakon molitve svetu misu slavio je fra Tomislav Faletar, meštar trsatskih novaka. Nakon doručka automobilima se krenulo u grad Šibenik. Prvo odredište za razgledavanje i molitvu bilo je svetište i župa Gospe van Grada. Potom je

uslijedilo razgledavanje i obilazak katedrale sv. Jakova i nacionalnog svetišta sv. Nikole Tavelića koje čuvaju franjevci konventualci. Oko 13 h na Visovcu je bio ručak, a poslijepodne je bio predviđen posjet Skradinskom buku (slapovi Krke). Po povratku na Visovac oko 17 h izmoljena je Večernja i Služba čitanja. U 18 h bila je večera. Ostatak dana neki novaci proveli su u šetnji po Visovcu, meditaciji u crkvi, a nekolicina je na TV gledala utakmicu.

Četvrtak, 24. svibnja bio je predviđen za razgledavanje dva grada: Imotskog i Sinja. Nakon Jutarnje molitve i Službe čitanja automobilima se krenulo za Imotski. Po dolasku u Imotski svetu misu slavio je fra Jure Jurić Šimunović, meštar visovačkih novaka. U 12:30 h uslijedio je ručak zajedno s fratrima iz samostana. Nakon ručka fra Kristian Stipanović, gvardijan samostana, župnik i magistar postulanata ukratko je objasnio povijest samostana i župe Imotski, pokazao samostasku zbirku te je novake odveo na Modro jezero. Oko 15 h krenilo se za Sinj. Tamo je novake i odgojitelje dočekao fra Antonio Mravak, župni vikar. Fra Antonio je najprije novacima predstavio povijest samostana i župe te povijest štovanja

Čudotvorne Gospe Sinjske. Pokazao je i samostanski muzej. Novaci su potom imali vremena za osobnu molitvu i samostalno razgledavanje samostana, crkve i grada. U 18:30 h novaci su sudjelovali na svibanjskoj pobožnosti zajedno s narodom. Nakon večere, oko 19:30 h iz Sinja se krenulo za Visovac.

U petak 25. svibnja nakon svete mise i doručka gosti s Trsata krenuli su natrag u svoj novicijat.

Ovaj posjet novaka dio je tradicije obaju novicijata, a za cilj ima što bolje upoznavanje novaka i odgojitelja, ali i razmjenu iskustava. Svaka Provincija ima svoje posebnosti i različitosti. Unatoč tomu, svi smo pozvani upoznati jedni druge jer „smo svi jedno u Kristu Isusu“ (usp. Gal 3, 28).

13. lipnja 2018.

Novaci na proslavi sv. Ante u Drnišu

U srijedu 13. lipnja novaci su s domeštom fra Stojanom prisustvovali proslavi blagdana sv. Antuna Padovanskoga. Svetu misno slavlje i procesiju predvodio je fra Josip Repeša, provincijski delegat za promociju duhovnih zvanja. Nakon obreda uslijedilo je bratsko druženje u župnoj kući.

Visovac: Novi meštar novaka

Fra Ivan Režić, rođen je 1. travnja 1978. u Maovicama kod Vrlike. Pastoralno je djelovao u župi sv. Franje u Imotskom, a od 2012. pohađa postdiplomski studij duhovnosti u Rimu na *Antonianum*,

na kojem je magistrirao i trenutno dovršava doktorat iz duhovnosti. Od 14. lipnja zamjenio je dosadašnjeg meštara fra Juru J. Šimunovića u novicijatu Franjevačke provincije Presvetoga Otkupitelja na Visovcu.

Proslava Dana Provincije

Usrijedu 4. srpnja 2018. na Visovcu proslavljen je Dan Franjevačke provincije Presvetoga Otkupitelja. Proslava je započela okupljanjem braće u 10 sati, a nastavila se pokorničkim bogoslužjem te misnim slavlјem na kojem su, uz predsjedanje provincijala fra Joška Kodžomana, koncelebrirala sedamdeset i petorica braće svećenika,

uz prisustvo bogoslova i novaka. Tijekom misnog slavlja, sviranjem i pjevanjem je ravnio fra Marko Duran. Nakon misnog slavlja na samostanskom groblju obavljena je molitva za svu pokojnu braću. Nakon toga, uslijedila je molitva Srednjeg časa i susret s ocem Provincijalom te ručak i druženje braće.

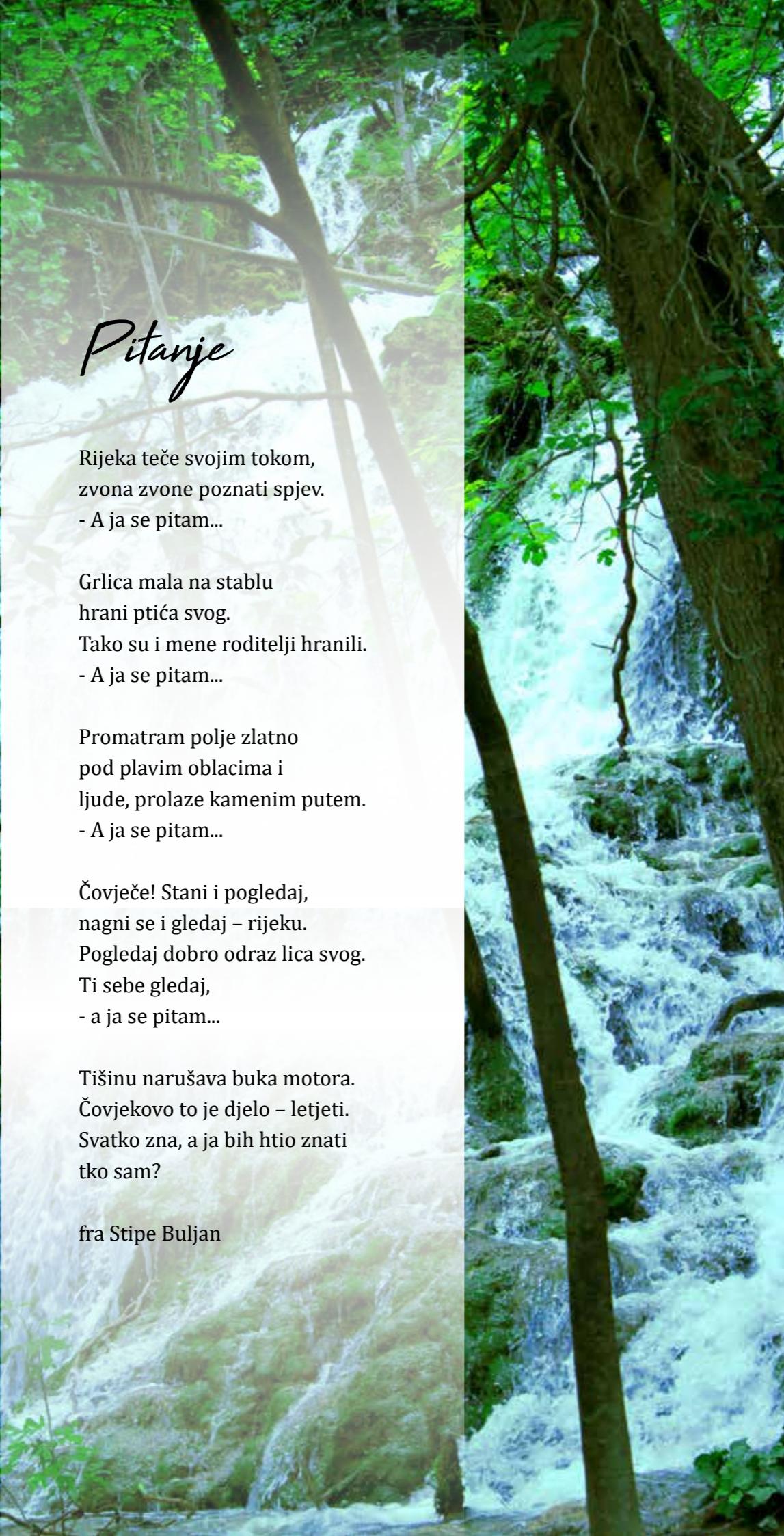
Zavjetovanje i oblačenje na Visovcu

U subotu 7. srpnja 2018. tijekom misnog slavlja svoje prve jednostavne zavjete u ruke mnp. o. provincijala fra Joška Kodžomana, položila su četvorica dosadašnjih novaka: fra Tony Josip Barać, fra Stipe Buljan, fra Josip Jurić Šolto te fra Šimun Suton. Isto tako, prije početka svete mise, po prvi put su odjenuli franjevačko redovničko odijelo petorica postulanata: Šime Batur (Pridraga), Vlaho Jakić (Metković), Oliver Marčinković (Stuttgart), Marko Plejić (Solin) te Valentino Radaš (Lišane). Uz o. provincijala, concelebrirali su gvardijan samostana na

Visovcu fra Božo Duvnjak, meštar novaka fra Ivan Režić, prefekt u sjemeništu fra Ivica Udovičić, magistar postulanata fra Kristian Stipanović te četrdesetak braće svećenika. Dvojica svjedoka kod čina zavjetovanja bili su gvardijan na Visovcu te prefekt u sjemeništu. Provincijal fra Joško je na poseban način zahvalio dosadašnjem meštru novaka fra Juri Juriću Šimunoviću te zaželio dobar početak novom meštru fra Ivanu. Nakon toga, rodbina, uzvanici i braća franjevci našli su se kod svečanog stola, skupa s novacima i novozavjetovanicima.

FIR

Pitanje

Rijeka teče svojim tokom,
zvona zvone poznati spjev.
- A ja se pitam...

Grlica mala na stablu
hrani ptića svog.
Tako su i mene roditelji hranili.
- A ja se pitam...

Promatram polje zlatno
pod plavim oblacima i
ljude, prolaze kamenim putem.
- A ja se pitam...

Čovječe! Stani i pogledaj,
nagni se i gledaj – rijeku.
Pogledaj dobro odraz lica svog.
Ti sebe gledaj,
- a ja se pitam...

Tišinu narušava buka motora.
Čovjekovo to je djelo – letjeti.
Svatko zna, a ja bih htio znati
tko sam?

fra Stipe Buljan

Adrese novicijata Južnoslavenske konferencije provincijalnih ministara

FRANJEVAČKA PROVINCĲA SV. KRIŽA BOSNA SREBRENA - SARAJEVO

NOVICIJAT GORICA
Gorička cesta bb, BiH 80 101 LIVNO
Tel./fax: +387-34/201-390
e-mail: novicijat.bs@gmail.com
www.novicijat-bosnesrebrena.com
www.bosnasrebrena.ba

meštar: Fra Marinko Baotić
e-mail: fra.marinko@gmail.com

FRANJEVAČKA PROVINCĲA PRESVETOГA OTKUPITELJA - SPLIT

NOVICIJAT VISOVAC
HR-22 324 DRINOVCI
tel: +385-22/775-755
e-mail: novicijat.visovac@gmail.com
www.franjevci-split.hr

meštar: Fra Ivan Režić
e-mail: tisina.1978@gmail.com
domeštar: Fra Stojan Damjanović

HERCEGOВАČKA FRANJEVAČKA PROVINCĲA UZNESENJA BLAŽENE DJEVICE MARIJE - MOSTAR

NOVICIJAT HUMAC
Trg Sv. Ante 1
BiH - 88 320 LJUBUŠKI
tel./faks: +387-39/832-583
www.franjevci.info
novicijat@franjevci.info

meštar: Fra Stanko Mabić
domeštar: Fra Stipan Klarić

FRANJEVAČKA PROVINCĲA SV. JERONIMA U DALMACIJI I ISTRI - ZADAR

NOVICIJAT KOŠLJUN
HR-51 521 PUNAT
tel: +385-51/854-017
fax: 855-590
www.kosljun.hr
www.ofm-sv-jeronim.hr

meštar: Fra Diego Deklić
e-mail: ofmdiego@yahoo.it

HRVATSKA FRANJEVAČKA PROVINCĲA SV. ĆIRILA I METODA - ZAGREB

NOVICIJAT TRSAT
Frankopanski trg 12
HR-51 000 RIJEKA
tel: +385-51/452-900, 452-916
fax: 217-347
www.trsat-svetiste.com

magister: Fra Tomislav Faletar
e-mail: novicijat.trsat@gmail.com
e-mail: tomislav.faletar@ofm.hr
domagister: Fra Ljubo Sesar

SLOVENSKÁ FRANČIŠKANSKA PROVINCA SV. KRIŽA - LJUBLJANA

NOVICIJAT SVETA GORA
Frančiškanski samostan
Sveta Gora 2
SLO – 5250 SOLKAN
tel: +386-5/330-40-20
fax: 3304-038
www.franciskani.rkc.si
www.svetgora.si

meštar: Fra Pepi Lebreht
e-mail: pepi.lebreht@rkc.si

